

308557

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 2.

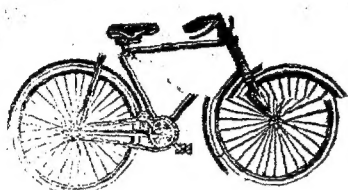
చెన్న పట్టణము 1915 సం॥ జూలై 29 వ తేది మంగళవారము

No 77

నంపు 1000. ౨.

రాక్షస నామ సంవత్సర శ్వేత మాస బహుళ ద్వితీయ ౨.

గణిక ౨౨

బైసికల్స్ అమ్మకములు మానవ్య చాకగా దొరకును. వాటి సామానులు:— ట్రెడ్స్, ట్యూబులు, మొనలైనవన్నియు మానవ్య మిక్కిలి సరసము గనుక వెంటనే వ్రాయుట. గ్రామోఫోనులు రావలసినవారు మమ్ము విచారించును.

చెన్న పట్నం నుండి ఎప్పుడు ఏ వస్తువు కావలసినను మాకు వ్రాయుట. వెంటనే కంపెడము.

మదరాస్ స్టోర్స్ సప్లయింగ్ ఏజెన్సీ,
15, బాస్టో, మదరాసు.

వశస్తమైన కలవ వచ్చియున్నది

వలయుచానికి యిదియే మంచితరుణము. తక్కువధరలకు కొద్దికాలము మాత్రమే లభించుచున్నది.

మానవ్య ఇక్కడే. బర్మా, చీనా, నాన్చుయిన్ శేటకలప, పింగ్ జాతికలప మిక్కిలి ఎండ్ ఆరుపేరుల యెర్ర కర్ర, మొదలుగాగలి ఆనేక ప్రజలువారిగా, అనగా కలకలు రవునకరలు, నానము, చాబా కమ్మలున్న, కిటికీలు ద్వారములు మొదలగువానికి వుపయోగించు కమ్మలున్న, స్తంభముల దూలములు, తనాబీతు వుపయోగించు కలకలును బంగారాపెంతును బిల్లపెంతును గూడ నేయుటకు వుపయోగించి కిరీట బద్దలును విస్తారముగా కమ్మటచేత కలకలు భారీ చేయుటకు గాను కొద్దికోణాలుమాత్రము చవుకగా విక్రయించుచున్నాము. ధరలు తెలియగోరువారు ఇట్లు వ్రాయవలె.

అచంట సుబ్బారాయుడుగారు.

కంట్రాక్టర్స్, కల్వన రైతులు, కాకినాడ.

వర్తకాభివృద్ధికి నూతనమార్గము.

మీరు వ్యాపారము చేయు వస్తువులును, మీచేత తయారుచేయబడిన వస్తువులకు సామానులును, నిర్మింపబడిన నూతన యంత్రములును, ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని కేరళింపవలె వస్తున్న, ఆంధ్ర గృహములందు నాడుకలోనికిం దేవలెనన్నను, మీరుచేయు ప్రయత్నముల నోడ్వకుటకు ఆంధ్ర ప్రదేశ్ స్వాసిద్ధముగా నున్నది.

ఒక్క రోజునకు మాత్రమే.

ప్రకటన వ్యయము.

ఇంగ్లీషుబాషి టైపులో అచ్చుచేయించిన విషయమునకు కాలములోని ఒక్కొక్క పంక్తికి రూ 0-8-0 చొప్పునను, బ్లాకులు వ్రాసెవారు ఆంగుళము 1కి రూ 1-0-0 చొప్పునను టీసికోణబడును.

పెద్దపెద్ద ప్రకటనలు దీర్ఘ కాలము ప్రకటింపదలచినవారు. మా ప్రత్యేక పు ప్రకటన వ్యయముల పట్టిక కొరకు వ్రాసిన బంపబడును.

ప్రకటన శాఖాధ్యక్షుడు.

త్రికాలదర్శన అద్దము

మీకు భూతభవిష్యద్గర్త మానముల నెరుంగ కోరికగలదేని నూకు వ్రాయండి. త్రికాలఫలము లరయ నిది యొక్కటియే మార్గము. ఈ అద్భుత మువకయి యోగ్యతాపత్రములు మీకు వచ్చి యున్నవి. స్త్రీలు, పురుషులు, బిడ్డలు దీనియందు నమ్మకముగల వారందరు వారి యువాసుల తత్ఫలితములను దెలిసికొనగలరు. దూర భవము నున్న మీ బంధువుల స్నేహితుల యోగక్షేమములు, యుద్ధసమాచారములు, విరక్తమున లాభ నష్టములు, వస్తువుల ధరలు, పరిశోధితములు ఉద్యోగము మొదలగు ప్రశ్నలకు మా యద్దకు తృప్తికరముగ జవాబు ఇచ్చును.

వెద్ద చక్కని సీమ అద్దము 6 0
సీమ అద్దము 8 9
సామాన్య అద్దము 2

ఉత్తరములు ఆంధ్రప్రదేశ్ లో వ్రాయవలెక
ఆషాభాయి వాగ్భిజీ ఫటల్,
కాంపాడ్. ఆనందపూర్ణ మార్కెట్
Ashabhai Vagbhijee Patel, Ka
Via Anand. Kaira

ప్రపంచ చరిత్ర

ఇదియే రెండు సంవత్సరములు కలెక్షన్
ఇందున్న కేసుల చరిత్రము గా
భాషలో తెలియజేయు లక్షో కథలవలె
గుండు. చందా పద్ధతి 100 రూపాయలు
(పుస్తకము) రి. సంచిక
(పాస్టల్లో సహా) ప్రసా
త్పరముచందా గు
మయ వారు:—

నల్లులను దోమలను నశింపజేయునది కాటోల్ పాడరు.

నల్లులు, చీమలు, ఈగలు, చిమ్మటలు మాన్మగు క్రిములముట్టించు పురుగులను నశింపజేయును. టీ 1-కి అ. 0 5-0.

కాటోలు వత్తులు

దోమలను, ఈగలను నశింపజేయును పారదోలును.

240 కట్టులుగల పెట్టె 1-కి అ. 12

మీ ఆహార దార్ధములకు చీమలు, ను, పడకటిండ్లయందు నల్లులు, దోమలు, పుస్తక పేటికలను చినుటలనుండి కాపాడును.

ప్లేగు, టైఫాయిడ్ మలేరియాగోలులు రాకుండ కాటోలు నిన్ను కాపాడుచుండును. ఒకసారి ప్రయత్నించినవారు అదిలేకనిమిషమైన చుండనేరరు. ఆనేకవస్తు ప్రదర్శనములయందు ఆనేకబంగారు పతకములను గొప్ప బహుమానములను పొందినవి. అజామి అంకు కంపెనీ, ఓసాక, జపాన్ వారిచే తయారుచేయబడినది.

పోలు ఏజెంట్లు:— టి. హర అందుకో,
16 వై నాబజారు రోడ్డు, మదరాసు.

మనుష్యులకు వశమైనది దమ దోమలు, నల్లులు, చిమటలు, చీమలు, ఈగలు మున్నగు పురుగుల శాధలకుంకి తొలగింపబడును. ప్రపంచ ప్రసిద్ధినిన జపాను వారిచే తయారుచేయబడినది.

అమృతాంజనము

AMRUTANJANA
Best Indian
Pain Balm

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు లోకవిఖ్యాత మైన మందు. ప్రాథమిక దశలో పడితేమునకు అమృతాంజన మునుపయోగించి యెరల కోగము పెద్దకయి తరువాత ఉబ్బసము క్రింద దించు పద్ధతిమునకును ఉబ్బసము నకును అంత సంబంధము గలదు. పరీక్షించును.

ప్రతిరోజు ౨. వకరికి చవుకయైన వైద్యసహాయము. ఈయందును దుర్గకానే చెమట పట్టుకునలన శరీరమునది గుమ్మర్కములను తొలగించి దేహము కాకోగ్యము కలిగించును. గ్రక్కబిడబ్బి వేళా నీసా ౩ 0-8-0 లు. అమృతాంజనము డిపో, 6. తంబు శెట్టిపేటి, మదరాస్.

బరోపా మహాసంగ్రామము

II

(శ్రీ) కృతి కంచనపల్లి కనకమ్మగారు

ఇదిగతలో యుద్ధమునందు ముందుకుండు, లెరుబందారములు, ఫిరంగులు మొదలగువాని నన్నిటిని గొంపోవుటకు గట్టిములు ఎద్దులు, బండ్లు, అరవరములుగ నుపయోగించబడుచుండెను. పొన్నకమందు వానికి బదులు మోటారుబండ్లు ఉపయోగములో నుంచబడుచున్నవి. గుట్టలులకన్న ఈమోటారుబండ్ల బరువైన ఫిరంగులను సాయములను లాగిగొనిపోవుటకు అనుకూలములగు నున్నవి. మోటారుబండ్లమీదనే కాల్పుటకు సిద్ధము చేయబడిన ఫిరంగులనుండి అతిక్రమముగ ఆ బండ్లములను క్రమశిక్షణ సామిప్యమునకుఁబోయి వారి నైపుతలవలె చురుకును వారి ఫిరంగు లెటుల నమృదుబడినవి. ఎట్టి ఏర్పాట్లు గావించబడినవి కనుగొనటకు ఈమోటారుబండ్లు ప్రయోగపడుచున్నవి. పూర్వమును నైపుతలు కత్తులతోను గొడ్డొడ్డతోను బల్లెములతోను అమ్ములతోను గుర్రముననుండి, బాహుబలముకాపి, అనిగల్గి జరుమొందుచుండెరి. పశ్చాతమున ఫిరంగులు మొదలై. వాఫిరంగులకలవ మైకొలది దూరమునందు క్రమశిక్షణమును మడియింపవచ్చును. జయభజయములకు ఫిరంగుల ప్రధానము లయ్యెను గాన, నిరున్యాయములు ఫిరంగులకు ప్రయోగించబడటం అనేకమైకరచునండి ఫిరంగులకు దెబ్బలను తప్పించుకొనటకు యత్నముచున్నాడు. క్రమశిక్షణ కంటి కలుగుటకొనక పక్షము. ఫిరంగిధ్వనిలన క్రమశిక్షణ తలదూరమున నుండునది ఏపార్శ్వమున నుండునది నైపుతలు తెలిసి కొనుచున్నాడు. గూఢచారుల కల్లు, రక్తకణ్ణులకల్లు కల్పింపవలెను. నేనానాయకులు కనుగొనుచున్నాడు. ప్రస్తుత మహాయుద్ధమునందు ఆకాశవిమానముల నెక్కి యోధులు క్రమశిక్షణ నిర్వహణ నవలొకించు చున్నాడు. ఈ విమానములు ఆకాశభీతిగల్గుటకు నెట్లచేసవలెను పట్టలవలెను కంటికి గానబడును. ఈవిమానములకు గుండు దెబ్బలగలిన తరుణము యవి భగ్నులగు చున్నవి.

జప్పీలిక్ అను జర్మను విమానము ఇతరదేశపు విమానములకన్న మిక్కిలి ఉపయోగకరము లను నమ్మకముండినది. వానియందు అంత్యమిలియమ్ లోహము ప్రయోగించబడియున్నది. వానిరచన అద్వితీయము. వాని సౌష్ఠ్యము అపరిహితము. వాని కొకగుండుదెబ్బ తగిలినను వానికుడి విమానము కలుగనేరదు. ఒకవిధముగా వానిన ఇతరదేశపు విమానములకన్న ఈజప్పీలిక్ అకాశమును విశేషకాలము తిరుగగలవు. ఈవిమానమును ఏదేనిమిదనుది విమానించవచ్చును. ఇతరవిధములైన విమానములు ఒకేదేని మాత్రమే నపింపఁజాలను. చునుచున్నవల వారికిలయు వాహనములు మాత్రమేగాక ఒక ఒకపుగలిగిన ఆగ్నేయ గోళములనుగూడ జప్పీలిక్ కలదు. ఇతరదేశ విమానములు నూగుపానులకుఁబ్రెలుచు భారమును భరింపఁజాలవు. యుద్ధవానలకుదల జప్పీలిక్ నిర్మాణమునకు ధనము విశేషము గావలసియుండును. జప్పీలిక్ మూలముగ నేమేమో మహాప్రయత్నములు జర్మనులు కొనసాగింప దలంచిగాని అందుకొరక ప్రతివిధానములు ంగ్లీషువారొసరించుటచే వారిప్రయత్నములు విశేషఫలములు కాకపోయెను.

ఫిరంగుల వారికుండి తప్పించుకొనటకై భూమియందు ఆక్రమ్య ఆగుంటలలో నిలిచి ఫిరంగులు కాల్పింపుదునగుటచే గుండ్లు వైగా నవలికి వెళ్లుటవలన ఆ భయభీష్మముని నైపుతలు తిరిగి యుద్ధము చేయుచుండురు. కాల్పింపుటలో అత్యంత కండకములవలె నిర్మించబడి ముగియ కుపాకులను గాల్పుటకు నిజగత, క్రమశిక్షణమునందీ తీరముగవచ్చు గుండ్లవారికొరక దప్పించుకొనటకు అనుకూలములగునని. ఈకండకములు యుద్ధము కలగనని ఎప్పుడును ప్రదేశములందు అనేకమైకల పొడుగున లచేక ప్రయోగముచున్నవి. అనేక ప్రదేశములందు లకు వైక కన్ను జేయుటకుచే నవి ఇండ్లలెనుచుండును. ఈ కండకగుండ్ల ముపాకులను నులు ద్వారము తీర్చుటకలబడినవి. నైపుతలు తిరిగియుద్ధమున లచ్చెను. ఈ కండకములకు యుండును. ఇందుకల

పాధారణపు ఫిరంగిగుండ్లు నిరుపద్రవములగుచున్నవి. ఈకండకములలో నుండి యుద్ధము చేయు వారికి విశేష ప్రద్రవము కలుగజేయు ఫిరంగులును గొప్పగలవు. వీనికి మాచెట్జర్స్ అనిపేరు. ఈఫిరంగులగుండ్ల వానావిధములైన ముందుకుండు ప్రయోగించబడుచున్నవి. అతిభయంకరమైన గుండ్లకు మార్వెల్స్ అనిపేరు. ఈగుండ్లు ఫిరంగివడలిని కొద్దికాలమునకు తనకంటె తానే పగిలి అనేక కుపాకులు కాల్పింపు కల్లుములగి క్రిందనుండు నైపుతలకు గొప్పహాని కలుగజేయుచుండును. ఈమోటారుబండ్లు వర్షమువలె గరియును. ఈ మార్వెల్స్ గుండ్లుకాక మరెయొక తరహాగుండ్లు ఆఫిరంగినుండి వెలువడును. ఆగుండ్లు ఆకాశమును నైపుతల మొద్దులవలె కండకములలోఁబడి కచ్చుగాని మరెయొక వస్తువుగాని తగిలినతోడనే బ్రహ్మాండముగ ప్రేలుచుండును. ఇదియేగాక ఇది భూమిని పగులగొట్టునంత బలిష్ఠమునది. దీనిధ్వని వృద్ధయభేద్యము. ఇది క్రమశిక్షణ విశేష భయోత్పాతమును కలిగించునది జర్మనులు తలంపెరి. మరియొక విధముగు ఫిరంగులగుండ్ల ఈ మహాసంగ్రామమునందు యోగములబడుచున్నవి. ఈ ఫిరంగులందు ముద్దుగుండ్లు దట్టించడము కాల్పుడము మొదలగు కాల్పుముల్పయ్య యంత్రసాహాయ్యముననే జరిపించబడుచుండును గాన దీనికి యంత్రఫిరంగి యనిపేరు. దీనినుండి గుండ్లు విగ్రాహములకల వెలువడుచుండును. ఈఫిరంగులు అతిభయంకరములు. ప్రేలుచుండుటకు ప్రతేకములు ప్రత్యేకముగా దట్టముచేసి దృఢపరచి ఫిరంగుగా నిర్మించబడుచున్నవి. యుద్ధములో నుపయోగించబడు ఫిరంగులకాక కొటగోడల బలగుంట్టులకల ప్రయోగించబడు మట్టిడి ఫిరంగులు మొక్కొక్కవి. అట్టి ఒక్క ఫిరంగిని లాగిగొని పోవుటకు ఏదేనిమిద మోటారుబండ్లు అరవరముగానుండును. ఈఫిరంగులకల భూకంఠపు ఫిరంగులనిపేరు. ఈఫిరంగుల మహా తల్మములననే నానా కలాపములనుండి దుర్భేద్యముగు “అన్వికర్షిగల్గును” క్రమశిక్షణ సులభసాధ్య మయ్యెను.

నైపుతలలోపాత మొసరించుటకు నైపురంగులకాక విషవాయువు నొకదానిని జన్మము ప్రయోగించుచున్నాడు. ఈ వాయువు ప్రభవమున ఆవిరిరూపముగ నుండుటచే దీనిని గమ్యస్థానమునకు దీసికొనిపోవుట కడుకష్టముగనుండెను. సకల కలౌత్పాథులగు జర్మనువండితులు ఈవిషవాయువును ఆవిరిరూపమునండి ద్రవరూపముగ మార్పుటకు క్షిగలిగినవారైరి. ప్రస్తుత మవిషవాయువుకల ద్రవరూపముగ నొకప్పుడే సారాయి పీచాలవంటి పీచాలకు నిండుగ నింపి యుద్ధరంగమునకు జర్మనులు సులభముగక గొంపోవుచున్నాడు. క్రమశిక్షణముమీద ఈద్రవరూపమైన విషవాయువును ప్రయోగించి క్రమశిక్షణముండు ప్రదేశమున మైకలొలది వానాయువు ఆవరించుకొనునట్లొసరించి తిమ్మలమున క్రమశిక్షణలకు మరణముగ గలిగించుచున్నాడు. నైపుతలకాక నైపుతల కావరముగ నుపయోగించుట గాన యుద్ధరంగమునకుఁ దేలుదిన పశుపక్ష్యదలను ఈవాయువుకల నొక్క యణుబులో మృతినొందుచున్నవి. ఈవాయువును ప్రతికారము అంగీకరులు ఉపించి దీనికలన నకద్రవము కలుగజుండుటలు ఏర్పాటులు గావించబడుచున్నవి.

పరిశ్రమవిద్య.

చేతిపనులు నేర్చుకొనువానికి అట్టియు పోట్లగ్రామమైన ఎన్. గోపాల స్వామిస్వామినిచే ననుభవించుటట్టి వ్రాసిన తెనుగు గ్రంథములు. ఇందు నేక ప్రతిములు పనులు చేయునీర్పి యుండుటచే నెట్టివారు నిరతల నహాయము లేక నేర్వవచ్చును భార్యగ్రామాల తంత్రము 1 భాగము:- ఇందు పోట్లగ్రామము విధము, నేకలెంక, నీటించి, కద్దములన్నవి. నెల 8 అణాలు డిటో 2 క భాగము 1 వ భాగమున అభ్యాసులకు కరీషములని విడిచిన బ్రామెడెక్ లార్జి, ప్లాటిన్ టైప్, విచిత్ర పోట్ల, చేతిగడ్డలపై పోట్లలెత్తుట, కంటికి కనబడకయండి కావలసిన కనబడుటల జేయు వివిధతంత్రములనున్నవి. నెల 8 అణాలు. విద్యార్థుడు 1 వ భాగం:- లోహములజేయుట, ముద్రాకర సిరాలు, వాతసిరాలు నుల్లులు, నెంట్లు, రబ్బరుస్తాంపులు, ఎలక్ట్రిక్ వ్యాటిలె, బెల్, ఎలెక్ట్రిక్ లైటు, లైటు, గిల్లు, ఎచ్చింగ్ కొప్పులము అగిల్లులు మనమేచేసికొన నేర్చును. నెల 8 అణాలు 2 క భాగం:- పోట్లలకు కావలసిన సామానులు ఎలక్ట్రిక్ కనేక్షనులు, క్రుతివెట్టెలు రకంవారినుల్లులు, వివిధ నెంట్లు సిరాలు, పన్నీరు, ఆత్మరాలు, వార్నిషులు, బెండింగు పనులు ఇంకా అనేక వివిధములైన పనులు గలవు. నెల 8 అణాలు. చిరునామా:- ఎన్. గోపాల్ అందు కంపెనీ, 18 రామానుజయ్య స్ట్రీట్, సాహుకారుపేట, మద్రాసు.

Wanted.

కావలెను

బ్రాహ్మణ కోడూరు గోక్నేహయ్యర్ గ్రేడ్ యెలిమెంటరీ పాఠశాల కొరకు ప్రధానోపాధ్యాయుడు (Head Master) మెట్రిక్యులేషన్ బ్రెయినింగు ఫ్యాను అయినవారు కావలసియున్నది. జీతము నె 1-కి రూ 25 లకు తక్కువ లేకుంలర్హతను బట్టి యివ్వబడును. ఆహ్వానము గలవారికి అధికృతయివ్వబడును. “జులై 1 తేదిన పాఠశాల ప్రారంభింపబడును” జులై 1-వ తేది లోగాదరబాస్తులు చేరవలయును. గోక్నేహయ్యర్ గ్రేడ్ యెలిమెంటరీ పాఠశాలకమిటి బ్రాహ్మణ కోడూరు. (Via Ponur)

కావలెను

ఆంధ్రదేశము నందలి ప్రతితాలూకా గ్రామము నందును ఆంధ్రపత్రిక పక్షమున క్రొత్త చందాదార్లను జేర్చు ఏజెంట్లు గావలసి యున్నారు. 1915 వ సం. డిశంబరు ఆఖరు లోపల ఆంధ్రపత్రికకు క్రొత్తచందాదార్లను చేర్చగలిగిన ఏజెంట్లకు మామూలు కమిషనుగాక సీ క్రిందిధవి ముగ పశ్చేక బహుమానము లీయబడును. 100 చందాదార్లను చేర్చగలిగినవారికి రూ 50-0-0 50 " " " 20-0-0 25 " " " 8-0-0 ఏకరకు రెండు నెలలలోనైన 25 గురు 10-0-0 సాముచెల్లించువారు మాత్రమే చందాదార్లుగ నెన్నబడుదురు. వారపత్రిక చందాదారుడు దినపత్రిక కి మాసముల చందాదారుడు ఒక్కరుగను, దినపత్రిక 6 మాసముల చందాదారుడు ఇద్దరుగను, 12 మాస చందాదారుడు 4 గురు గను నెన్నబడుదురు. మాదగ్గరి ఏజెంట్లుల్లలో చేరినవారికి మాత్రమికమిషను నన్వయించును. సమర్థులగు వారికి వలయునేని, పిమ్మట అమృతాంజనము డిపోవారి యాశుధముల యేజెన్సీ గూడ నెనగబడును. మీ నేజరు.

కావలెను.

బెజవాడ కన్యకాపరమేశ్వరి హిందూ మైన్స్ యాంకూమరమునగుంచి బాహురకు పాఠములు చెప్పటకు ఒక ఉపాధ్యాయుడు కావలయును. నెల 1-కి జీతము రూ 20 లు, పలు విధములైన కాస్త్రీయ హిందూమతముల స్వరూపము చక్కగా గు రైగినవారుగను, నుపన్యసింపదగినవారుగను, నుండరలయును. ఇంగ్లీషు తెలిసి ముందుటవాంఛనీయును. దరఖాస్తులు కవుతా నూర్యవారాయణ రావుగారికి బెజవాడకు పంపవలయును.

కావలెను

రాజమండ్రిలో స్థాపించిన కిరీ హార్డింజి హాస్పిటల్ అందు నర్సింగుహామ బాగించికి కలు అపిస్టెంటు స్టడెన్టు మంత్రిపాని కావలెను. ఆంధ్రదేశములో ప్రతి తాలూకాకు యొక ట్రానిలింగ్ యాక్సిక్టు నెలకు రూ 70-0-0 గం జీతము చొప్పున కావలెను. నెలకు ట్రానిలింగు భర్త్యము రూ 10-0-0 కూడ నియ్యబడును. కావలసినవారు క్రెకటరీ గారికిర వ్రాసి, దరఖాస్తుఫాము పంపబడును.

భరతేశ. దేశ హితము పోషింతు. ఉచితము! ఆయుర్వేదము. ఉచితము!!

జగ్గజ్జెద్దవిషయమందును అయుర్వేదపద్ధతులందుం ద్రును మనకుగల అనుభవములల్ల నేకరింపబడిన జ్ఞేద్యరహస్యభరితమైన వైద్యవిద్య

అను పుస్తకము కొరవారికి భరగాని పోషిగాని లేక ఉచితముగా పంపబడును:- రాజజెద్ద వారాయణజీకేకేకే 20, చీనాబజార్, మద్రాసు.

జాబులు

విలేఖలకు ప్రకటన.

కె.టి. గారు; కె.వి. ఎస్. ఆర్. గారు:— సంతకములు రిగాలేవు.

ఒక ప్రామాణ్య విద్యార్థి:— సంతకములేదు.

కామియం లింగారెడ్డి గారు, కామి రమిరెడ్డి గారు:—

తాము పంపిన సవరణ మాసపత్రిక 24 తేదీ సంచికలోనే చేయబడింది.

తుంగభద్ర వార్తలు, పునరానీ, సంతకములేవు. ఇట్టి ప్రాతల ప్రాయటచే ప్రయోజనము లేదు

I

దెల్పాచెతుల కొక విన్నపము

అయ్యా, మాగణి భూమిల ఏ. వి. క్లాసులకు తీసివేయటం వనమెంతయో గ్రహించుకొనియున్నాము. ఏదోయొక విధముగ ప్రభుత్వము వారి సవరణమునకుమాత్రము తీసివేసి తరువాతి నాల్గవించెదమని చెప్పవారు గదా! ఇప్పుడు కక్షావారి విచారణ సంఘము (రెవెన్యూ బోర్డు) లోని ప్రధమ సభ్యులగు శ్రీమత ప్రితా ఆర్ట్స్ గారు సుమారు కొక వారము దినములలో నీవిషయ విచారణామై ప్రత్యేకముగా హాజరైతూ పొంతముల కరుదెంచుచున్నారని తెలియుచున్నది. శ్రీవారరుదెంచునపుడు బెజవాడ మొగలు మచిలీపట్నంకరకును గల రైతులందరూ గూడి ముఖ్యమైన ప్రేమ నులకడ వారి యనంతరముగానే బొంది పై ఖర్చుననే లిఖితపూర్వకముగ విభాగం లొంగుటయు వారి వారి కచ్చనఖమలను సందేశముల ద్వారా మనవిచేసికొనుటయు నావశ్యమైయున్నది. లేచిపో నేమిప్రయత్నము సుమారులే చేరి యదు. కాన నిప్పుడు తీసుకొని పనిదియు, లైసెన్సు కాల్పిత లాభప్రదమగు నీవిషయము గూర్చి తగినంత శ్రమతీసికొనుట మనకర్హకము. ఈమంచితరము దాటిపోయిన తరువాత విచారించిన లాభముగలగదు.

కొంతవరం, : కానూరి వేంకటాచలపతి.

II

నిన్ను జాత్యుద్ధాన సభ ఏర్పారు.

అయ్యా, ఈనెల 21 వ తేదీ ఏలూరుకు సుమారు ఎనిమిది మైళ్ల దూరములోన్న కల్లంబోపురమున 1 చేబత్రి, అంజనేయము 2 చేబత్రి సాంబయ్యరి చేబత్రి, గంటమ్మ తన బంధుమిత్రులతో సభ నలంకరించిరి.

అనంతరము, ఆచార్యులు రాయుడు గంగయ్యగారు, వేదమంత్రముల నుపదేశించి, కుద్ధి సంస్కారము, ప్రాశస్త్య త్రము, బోధయి పలికి, హిందూమతమున నెట్లు ప్రవర్తించవలయునో తెలియజెప్పిరి. అటుతర్వాత, కుద్ధి సంస్కారము గావింపఁజేసారు. 1 మ జీవితయాత్రము లన్నిటిని, హిందూ మతముననే గడపి, హిందువులగనే, తమ జీవితములను, గడిపెదమని, శిష్యులచేసిరి. అటుతర్వాత, హిందూబుద్ధులను గురువులను, భక్తులను పేరుకొని భక్తిని గురించిన యొక యువ వ్యాసమిత్రుడైన. ఆనాటిరాత్రి సుమారు ౧౦ గంటలకు, చేబత్రి అంజనేయలకు, హిందూమత ధర్మపరకారము, మానవజాత్యుగా గావింపబడెను. చాలామంది శభికలు, శ్రవణమున కేలేంచి గంధమును, తాంబూలములను వైకొని, భూమికల వాళ్ళిడిందిరి.

ఏలూరు. ఎత్తెల సూర్యనారాయణ.

III

ఉద్యోగస్తుల నడవడికలు - ప్రజల కష్టములు

అయ్యా, బ్రాహ్మణ కోడూరును గ్రామమునకు గుంటూరు బాపట్లగొడ్డునంచి చీజగొడ్డు ప్రభుత్వమువారి దయగల్గిన ఏర్పడి యున్నది. సదరు గొడ్డు ప్రారంభములో పొన్నురు కాలమునొక ఒకవంతు కట్టుబడి చాల చికిష్ణుగా నుండగా బ్రాహ్మణకోడూరు గ్రామవాసస్థలము వంతున బాగు చేయించిన నీవదని అనేక పర్యాయములు మొజపెట్టుకొనగా డి. పి. డబ్లియూ వారిని అడగవలసినదని లోకల్ ఫంకు వారును లోకల్ ఫంకు వారిని అడగవలసినదిగా డి. పి. డబ్లి

యూ వారును చెప్పిన ఆర్డరు నుచేయించివారు. ప్రభుత్వమువారి దయగల్గిన, ఈసంవత్సరము సదరు వంతున లోకల్ ఫంకువారు తీయించి తిరుగా కొత్తవంతున కట్టుట ప్రారంభమచేసినారు గా మా గ్రామవాసుల గ్రహపాటు చాల కష్టం అధికారుల ఉత్తేజగల్గిన వంతున యంతరకు తయారు కాలేదు సాతవంతున తీసివేసికొన్నందు బండ్లు వస్తే రాలు పెట్టుటకు కాలములో ప్రక్కను సులూబు చేయించి మాకు పొక్కమును కలగచేసి నందుకు వందరాయల గాని ౧౨ తేదీన సదరు సులూబును తీసివేసి కాలగతు నీరు వదలివారు. వంతున తయారు చేయలేదు. బండ్లు వస్తేవంతు మార్గములేదు. రయ్యలకు బాధ యెక్కువై భూమి మెండు అయింది. అలెకించువారు లేరు. అందువలన బ్రహ్మణ కోడూరు గ్రామసంఘమువారు మీటింగుచేసి అధికారులకు తెలిపారనిగా నై నా మార్గము ఏర్పరచుచు కోరికలను పంపినారు. ఇంతకు పంతు ప్రయత్నించులేదు. మంచాళ బళ్లెలూరు గ్రామముల వారి భూములకు ఎక్కువైన వస్తే రాలు లోకలనుటకును బ్రాహ్మణకోడూరు. గోళ్ళయూడిపాడు జాపూడి వగయిరా గ్రామములకు తమధావ్యాధులను పట్టణములకు తీసికొనివెళ్లుటకును మార్గము లేక యిట్లుంది పడుచున్నారు. కాలములో సులూబు వాగాలేక పట్టికి మిక్కిలి. అవసర సమయములందును విధిలేకు అట్టివారు తనబండ్లును నానాకష్టములను పొందుచు కాలగతు దాటుకొనుచున్నాడు. ఇట్లు ప్రజలు యిట్లుందిపడెడి వంతు గులకొటకు డి.పి.డబ్లియూ అధికారులలో కొందరు ఎరువు చూచుమెండుట యెరువు ఎరుగని స గతికాదు. అట్టితరణములలో పోతుంటే కాలగదాటున వృథాపొందుబాధలు పోగా మొక్కలను చెల్లించుకొనవలసి యిచ్చుది భూముల్ని మగుట చేటికి 11 దినములయినది. కష్టములను పొందుచు మొక్కలను ప్రజలంతా యెంతకాలము చెల్లించగలరు. కాబట్టి దయగల ప్రభుత్వమువారును ప్రజాసేవకులైన బీదరహితులయందు కటాక్షమునంచి మానెగ్రామ కాలరక్షకుల రాకపోకలకు మార్గమున ఈవంతున వెంటనే తయారుచేయుచు ఇట్టి రుణములలో అనగా అధికారుల కల్లును ను స్త్రీకిని సమయములలో నైనను కాలగతుగండా బండ్లు తోలివారనే నేరములను మోపకను మొక్కలకు తీసుకొనుటనైన అవసరము లేకుండుటయు పొక్కయమున కలగచేయ కోరుచున్నాము. స్వపరిపాలన కొరత ఎదురు చూచుచున్న యిటికాలమున సహితము విద్యా: హింసలయిన ప్రజల దీనిని గమనించి నీవమార్గమున ప్రభులకలంబించి పట్టపాడుకొనుచున్న సగ్గురు ఉద్యోగస్తులను గురించి వారంతయువారు తగిన విచారణచేయుట మిక్కిలి అవసరము. ఇట్టి నీచకృత్రి నలంబించుట ఉద్యోగస్తుల కష్టపాతము:కు కాగణముల కొండటి అట్టిపాటుము. అనియును విద్యాసార్వము కాదని మామట్టి పాటుము.

బ్రాహ్మణ కోడూరు, మొజపెట్టె రైతులు.

IV

ఆంధ్రదేశ సేవక సంఘము.

అయ్యా, స్వతీరు ఆంధ్రసంఘసభయందు హిందూదేశసేవా సంఘమువారిని ఆంధ్రదేశ సేవాసంఘము ఒకటి ఏర్పరచుచు: నిత్యంబిన స గతి అందాకు తెలిసేయున్నది కాని ఆమన రించి ఆంధ్ర ఉపసంఘమువారు సేవాసంఘపు నిబంధనముల నేర్పాటుచేయుటయు నిబంధనల నచ్చు చేసి పంచి వెల్లుటయు మనకందరకు తెలిసేయున్నది. అందు ముఖ్యమైనది రెండు అవియే: 1 సేవాసంఘములో చేరువారు 2 స॥ ప్రధమకిత్తు నందరల యనయి పట్టరక్షితులందు కృతార్థత కొరతవారికి 50 కేవలము కేరకంతు వేరకమిచ్చుటయు: ను నంతయు యిచ్చుచి. ఇది యిటులండ యీసంవత్సరము విశాఖపట్నములో జరిగిన కృతీయ ఆంధ్రసంఘసభ సభయందు ౧౦॥ ౧౧॥ ౧౨॥ ౧౩॥ శిశ్యుగారియంట ఉపసంఘమువారు సమావేశమై: టులనున్నా, విశాఖపట్నము, గోదావరి, మండలములకు పట్టపక్షియంద కృతార్థలయినవారి నిధుర సేవాసంఘము తొలుత పనిచేయుటకు నిర్బంధింపటలనున్నా నెల్లూరు, కడప, కర్నూలు, మండలములలో పనిచేయుటకు స్థిరసాంఘికుని ఒకరిని తమకు పీఠఅనునప్పుడు పాతేయు సాంఘికుల మార్పు నిర్బంధింపటలనున్నా వినుచున్నాము. ఈసంగతి కొంతమటుకు రివిప్రతిక ప్రయోగించింది. నవోదయమును మహావేల్లియనగు గోకలు మహావీరుడు హిందూదేశ సేవాసంఘములో చేరువారికి 5 సం॥ల ప్రధమకిత్తు నిధించియున్నాడు. మృతి, వ్యాపార, సా. మి.క. రాజకీయ, శిశు, కామి, కంకనానక

విద్యా కృపరిపాలనాధికారి విషయముల హిందూదేశ సందర్భములే కోక వాగరితచెందిన యంగంకు, ప్రాశస్త్య అమెరిక జనాన, జర్మనీ, మొదలగు దేశముల పూర్వ ప్రక్క, సగదర్భకు: కూడ సేవాసంఘమువారు సమగ్రముగా మృతయు సంప్రటి: గణము చేసికొనవలయును. గనుక 5 సం॥ ప్రధమకిత్తుయొక్క యగత్యము కావ్యభారము నాల్గవించు ప్రతివానికిని తెలియగలదు. ఇట్టి సదృశులలో ఆంధ్ర మహాసభ ఉపసంఘమువారు ఆంధ్ర సేవాసా ఘికులకు 2 సం॥ ప్రధమకిత్తు విధించుటకు కారణము తెలియజేస్తుది. తుదకా ౨ సం॥ లయినను ప్రధమకిత్తు సొండుటకు ఉపసంఘమువారు ఆంగీరించునటుల తెలియజేయుచున్న హిందూదేశ సేవాసంఘమునకు ఉన్న ద్రవ్యము మ:వ లేకపోవుట స్యము. ఆ కారణముచేత వారు వికస్పించిన కాలము ప్రధమకిత్తు భింకల సామర్థ్యము మరకు లేకపోవచ్చునని ఆంధ్ర ఉపసంఘము వారు నిర్భాగించుకొన్న ౨ సం॥లను ప్రధమకిత్తు భించి తీవలయునుగా! ప్రధమకిత్తు సొంకయే పని ప్రాంథింప ఉపసంఘమువారు అడుగుచు: టుల కొందరు సేవాసా ఘికులకల్ల వినుచున్నాము. ఇది కనుకనుకో: చినుము. ఇది నాచిన్న మ:స్సుకు వింతలలో వింతగా కనపడుచున్నది. అవసరమగుచోట ద్రవ్యము:కు లోవించి పనులు జరుపుగనుక నన్నా. సేవాసంఘమువారు చేయు:చికి పాడినా

విషయ నూత్న విజ్ఞా:ము పూరిగా నున్నా. అ:కేవల

య: (పక సేవాసం అనకాళి మువారికి కలిగిం: వేసుచు ఇంతిటితో విరమి: సూరి రామయూ

V

స్త్రీవిద్య: మునపల్లె గ్రామము.

అయ్యా, గుంటూరుజిల్లా బాపట్లతాలూకా ము:డలె:న స్త్రీలకు విద్య కూర్చు: ఈ గ్రామము 500 ఇండ్లు:లవు, 2000 మంది జనులుగలరు. వారిలో బ్రాహ్మణులు 50 ఇండ్లు:లను, బంగారపు పరివాండ్రు వత్తులు 50 ఇండ్లు:ల వారు ను, 200 యిండ్లు కమ్మనాధును, తెల: కురకలు, తక్కినవారు, 50 ఇండ్లు:లను కొంతమంది పంచములుగులగు కారియొక్క బాలికాపాతకాలయె: లేవు. స్త్రీ:లు చాల జడమతులు గా నున్నను, నాగ:కతను, మూర్తిము గడిగియున్నారు పాత కాలములో ముండి నయో 10: మందికి తక్కువ కాకుండ చదువగల బాలి:లు గలరు

స్త్రీలకు మిక్కిలి భయభక్తు:లండుట, భర్త ఆజ్ఞలయె:వ అనుకన యిండుట, మి:భాషి:యిండుట, యె:త్తులక్ష: ను: ది:ల: జన్మసార్థకమగును. మరియు భర్త జనుడె:ను, మూర్తియె: ను, ముక్కిడియె: ను, కుంజియె: ను, గడ్డియె: ను, బద్దగోయె: ను, శురుపియె: ను, ద్రి:బ్బయె: ను భార్య అతినిడనే మొలవలెనయె: భర్త సేయె: మూలమంత్ర:జప మనియు భాగ్య మనసా:మణక యు:డవలెనయె: నె:లు చెప్పి:కాస్త్రు:లు బోధించుచున్నది.

స్త్రీలకు భర్తయె:వలెనయె: భర్తయె: గురువు. భర్తయె: స్నేహితుడు, సోపిం:చు వాడును. గాన, భర్తకన్న గురువు లే:గలరు లే నేలేరని రూఢి:గా నమ్మకలె:ను. స్త్రీ: తనభర్తనుకన్న యితరుల నెంతమా:త్రమును తాకనూడదు.

ఇప్పుడు మా ము:పల్లె గ్రామము:కు 20 గో:బు: క్రితము గురువులు విజయ: ను. విను ఆచార్యులు. గురువులవారి పేరు యుడిగొండ గో:బు: పి: పి: ౧౦ రాజ్యములో గో:బు: ౧౧॥ ౧౨॥ మూలో:కపించుచున్నా సూపుచున్నాడు. నె:ను:

లాకరు మా గ్రామము:కు వది గాక మీరు 10 సం॥రముల కొకసా కేవిధమైన కష్టమును లేదు. మీరు కోరుచానికంటె, ఎక్కువగా నర్పించుటచే చాల గురో:వము సొం భాగ్యము నొక లింగులకి విష్ణును కో:క ను వచ్చి యుండిరి. పిరికి మర్యాద కాగుగానే కాని కొన్ని సందర్భములలో చాలా చిక్కులు ఇచట పురుషులకంటె స్త్రీ:ల ప్రతిభకి: న నుడి:రి. దీనికి కారణం చదువు

చూశా, మద గాను.

పంచనకవి

ఈ కవి కేయూరబాహు చరిత్రము గ్రంథమున ప్రాసిక మహాకవి. ఈ కవిని గురించి రా.బి. పీ. రేకలింగము పంతులు వారు "ఈ కేయూరబాహు చరిత్రకవిత్వము రసవంతముగా నున్నది" అని వాడుకముక్కులు వ్యాసించిరి. ఆంధ్ర కవుల చరిత్రయందలి మంచవరిత్రంబున వాతదొకమిక్కిలి సాధారణకవి యుత్పాదకపాదు కాని యాతఃయాధిక్యతగను గొనవలెనన్న గా. కొ.రా. వెంకటకృష్ణారావు గారిచే వ్రాయించిన చక్కని పీఠికతో బ్రయంపించిన కేయూరబాహు చరిత్రమును జదివితీరవలెను. ఈ కవిశైలి తిక్కనాదుల నులభ శైలివలె యతీతధరముగ నున్నది. అతీతధరముగ నున్నదనుటచే నీతనికవిత్వము తెలియజాలదు. కేయూరబాహు చరిత్రము యైనను దీని పంచతంత్రమందలి హిసోపదేశమును బోలి యున్నది. నీతిబోధకములగు కథలను గలిగియున్నది. పురాణాధీశ్వర కాలమున నితటియసాధారణ గ్రంథ రూపమును జేసినవాడు మఱియొకడు కలదాయని సందేహింప వలసియున్నది. వాచసోమని హరివంశ మద్వితీయగ్రంథము. ఆగ్రంథమునకు నీడగు గ్రంథము మఱియొకటి లేదనియే శుష్టముగ జెప్పవచ్చు. ఆకవిత్వశైలియగుచు చెప్పవచ్చును చెప్పక దగినసంగతి వాచసోమడు భారతకవుల ననుసరించి ఉత్తర హరివంశమును జెరిగించెను. ఈతనియాంధ్రీకంబు విషయమును కవిత్వయువారి యాంధ్రీకరణమునకును భేదమిచ్చుక యున్నటులు గానింపదు. అనగా నీతడు ఆంధ్రీకరణ మందలి దిక్కువాడుల ననుసరించె. కాని కవిత్వశైలియందును గద్యరచనయందును నీతడు పోనియ్యములే లేదని నిస్సంశయము గల జెప్పవచ్చును. ఈతని ప్రాసాత్మకతను లసాధ్యముల యి న వి. క. య్యాయుల యందునతి శయనలెన్నయే కలవు. కాని యిది వాచసోమని హరివంశవిమర్శన కాక మంచవ కేయూరబాహు చరిత్ర నుక వాతని విడిచెదము. కేయూరబాహు చరిత్రయందలి పీఠిక చదువగా నాంగ్లకవి యగు మే.స్పెయరు వాచసోమ బాహుచరిత్రను పూర్వపు గాథలూ నెట్లయే. గ్రహించి దానిని తయ్యచుచున్నట్లు మార్చి వాటకముల వ్రాసి తనకు సాటియగువాడు ప్రపంచమున లేడనిపించుకొనియె. పూర్వపు కథల మార్చి వానికి మెరుగు పెట్టివేటి మహా కవులూ మనమంచవ యొకడు. తన గ్రంథము నీతడు ప్రబంధమును వున్నాడు. ఈ ప్రబంధ ములసాని పెద్దనమనచరిత్రకలాకాక కథలపుస్తక మన నొప్పియున్నది. ఈతడు దీనిలోని నీతి బోధకములగు కథల నన్నింటిని నూతనముగ సృష్టించి నట్లు కనబడుచున్నది. కొ.రా. వెంకటకృష్ణారావుగారు దీని యాంధ్రీకరణమును గురించి క్లుప్తముగ నట్లు చెప్పుచున్నారు.

"విద్వత్సలభంజికయందు రాజు విద్యాధర మల్లుడని యు రాజధాని యుజ్జయినినగరమనియునుండ నెడు కేయూర బాహుచరిత్రయందు ద్రిపురీసగరం బనియు మార్చెను. మఱియు విదూషకుడు నాడు" తనముచేసిన మగవాని నొకని హస్తాగ్రము పెట్టి చేసినట్లుండగా నితః దొకదానికి మగ శిశువు చేసిన మఱియొకదానిని బెండ్లిచేసెట్లు మార్చెను.....

.....పుగాంకావళి యను నొకరాజకన్యకు కేయూర గామమున గా జనకు నతని ధర్మపత్నిచే బెండ్లి చేయించిన కథ మౌనముగ జెప్పబడినది. ఇతఃకవిత్వము నులభింపబడుచున్నట్లు యందటికి మౌనము రంజకముగా నుండును. ఇతని కవిత్వము క్లుప్తమత చంద్రునివలె గ్రమముగా కవులవలె వ్రాసె యున్నది."

పూర్వకవినికవిత్వ మగు గ్రంథములకు పీఠికవ్రాసినవారే యందు. ఆ కార్య ముగ్గాంధ్రీభాషను రెంటియందే జరి చుచును కలవాడే నగునని కాదు. ఆ కార్యమునకు గాఢమైన సంస్కృతాంధ్రీభాషాభాష మత్వసరమై యున్నది. అట్టి యాంధ్రభాషా పాండిత్యము కలవారి కార్యమునకు దొరకొన వుండుట కనుంగుడు విచారకరము. మన మంచవ కవితల నూతనీకరిగ్రంథరచన యొనరించిన కవులన్న సంగతి పూర్వ కవి విరచిత గ్రంథములకును వాని మూలగ్రంథములకు సం స్కృత గ్రంథములకును తారతమ్యము చూచింగాని బోధ పడదు. కొన్నెర్రకోట వెంకటకృష్ణారావు గారి పీఠికను వ్రాసి నిజముగ నాంధ్రీభాషాకమునకు మహాపకారమును జేసినారు. కాని వారును బోధగీతంబు దత్తు పోలేననియే వాయుని ప్రాయము. పీఠికలింగము పంతులు గారును గురజాడ శ్రీరామమూర్తి పంతులుగారు కూడ అట్లు సాని పెద్దన్నకు మిక్కిలి ప్రాముఖ్యము నిచ్చుచున్నారు. పీఠికలింగము గ రాలికి ఆంధ్రీకరణ

పితామహుడను బిరుదుమాతన శైలి మనుచరిత్రమును రచించుట చేతనే కలిగినదని యట్లు ప్రాయపడుచున్నారు. కాని దానికి బ్రమాణములు మాత్రము చూపింపలేదు. పెద్దలకుఁ దనవారే బ్రబంధముల వ్రాసిన కవులందఱు మనచరిత్ర శైలినినుసరించుట యాతని యదృష్టమే. కొందఱును మన మంచవ కవితలను కేయూర బాహుచరిత్రమువలె గ్రంథములు రచింపవలెను యాతని యదృష్టమే. కాని అది వారిలోకము మాత్రము కాదు. అఖండభాగ్యుల నొసరించిన యల్లసాని పెద్దనకును పేరు ప్రఖ్యాతిలేని మన మంచవకులగు భేదమించుకమాపించి వీరిద్దఱిలో నేరు మనగణ్యతకు గాత్రులో విచారితము. ఎట్టి ప్రబంధ ప్రబంధపరమేత్వమందలి. బిరుదవామము సంపాదించిన వాడు. ప్రబంధవామము మొదట శైలికి సంబంధించినదిగ వ్రాయుచున్నది. ఆతఁడు భారతము హరివంశము మొదలగు గ్రంథములఁ దెలియించినవాడయ్య గ్రంథములఁ బ్రబంధశైలిని రచించుటచే బ్రబంధపరమేత్వమందను బిరుదువామ మాత నికిరచ్చె. ఒక్క యెత్తాపొగడనే కాక వాచసోమడు క్రి.నాథుడు జక్కయ పిల్లలయట్టి పిఁవీరన ప్రాథమికమల్ల పీఠికలు పబ్లికంబులయందు పెద్దనకల పెద్దనకు ముందు మనచరిత్రకలఁ బ్రబంధము వ్రాసినవారందఱి యని విచారించుచును ఈమాధ్యమకును నీతడు మొదటివాడు కాఁడనిబోచును. సంస్కృతమున నైవధమును వ్రాసినవాడు క్రి.నాథుడను మహాకవి. ఈకవి భారతమందలి నలవవయంతుల కథను దీసికొని వారిని వామనవంశమున కతి ప్రాథమిక పబ్లికంబుగా రచించి దానినే క్రి.నాథుడు శృంగారనైవధముగ నాంధ్రీకరించె. మరన మార్గంబున పురాణమునందలి కథను గ్రహించి పెద్దన్నకును, భారతమునందలి నివధరాజు కథను గ్రహించి క్రి.నాథునకును భేదమించుకరము గానరాదు. కాని నైవధమును తెలియించి క్రి.నాథుడే యల్లసాని పెద్దన్న కంటె బాధ్యుడగుటచే హద్దులును జాలఁబూర్వమునను మనము నిగారణచేయుదము. అట్లు మాత్ర మున్నామనకు పూర్వకవుల ననుసరించి గ్రంథరచనచేసిన పెద్దన్నకు, నూత్నీకరించుచు చరిత్రను వ్రాసినవారలకు నాంధ్రక విలాపితామహుం డను బిరుదు కచ్చినదని పంతులవారు చెప్పుట యొప్పుకొనదగినది కాదు. ఈ బిరుదు పేరు ఈతని కవిత్వాధుర్యమునకు మెచ్చియే శ్రీకృష్ణరావు విచ్చియుండునని దీనికి విశద్యముగ నిదర్శనములు కనబడుచుండు మన మొప్పుకొందము. మంచవ యొక్క బుద్ధిశక్తియు ఇతర శక్తి మానించుకొంటిని కనకం దనవారికవులు కేయూరబాహుచరిత్రను సారముగఁ బ్రబంధములు రచించునట్టి భాగ్యము మంచకు లేకపోయినను వీరిద్దఱిలో మంచయే మాత్మనీకరించుచు గ్రంథమును వ్రాసెననియు నట్లు నవీనీధ మాలోచించి గ్రంథరచనచేసినవారు మిక్కిలి యుత్తరదారి నాంధ్ర ప్రపంచము గ్రహించినవలెను.

వ్యాసాన వార్తలు.

ఒక బర్మావిద్యార్థి చిక్కులపాలకట. - బర్మాదేశపు విద్యార్థులు కొందఱు చెన్నపురిలోని వైలాపురమున నొక భోజన వివాద గృహమున నివసించుచున్నారు. ఆది క తేదీ కనివారమునాడు వారిలో ముగ్గురు అంగుల వారకు తప్ప తక్కిన వారందఱును మధ్యాహ్నము ౧౧ గంటల కింపానీ పోయిరి. వారు మరలివచ్చునది కితడవలెనను. వారిలో ముగ్గురూ ఆరు నెలకు ౧౦ పెద్ద కానుకలను తన పెట్టెలో పెట్టుకొనెను. అది కనబడలేదు. మరొకరి బొజులరకును గూడ ముగ్గురు అంగుల బసకు రా నేలేదు గాన నెలాదాకానులను హరించెనని పోలీసువారికి తెలు జబడెను. ౨౫వ తేదీని మధ్యాహ్న భాగ్యిలవులలోనొక బండిమీద నొకటకు పెట్టెను తీర్చి పెట్టుకొని వెళ్లుచుండగా నెది వాణు కను గొనటకు జయలుదేరిన సహాధ్యాయి మొకడతనిని చూచెను. ఆసహాధ్యాయి మధ్యాహ్న వైలాపురు తనబసకు తీసికొనివెళ్లెను. అతడు చాలా క్రొత్తట్టును కొనెను అనాకు సాయుకామే రంగునకు వెళ్లెను యొకస్త్రీయలో బయలుదేరి వెంటకు, తిక్కెట్టుకూడ కొనెను. అతివద్దరి పెద్దకానుకలు 15 మా పాయలునకుడ దొరికినది. ఇతనిమీద నేను చేయబడినది. మధ్యాహ్న పేము నొప్పుకొని సహాయు తిగి యిచ్చి వేసెదనియును ఇక నెన్నడు కట్టిని చేయ ననియును మనవిచేసెను. ఇతర కలి చేత నేరమును చేయ లేదనియు గొప్ప యింటివాడనియు తాము పూచీ పడెదమని యును కొందఱు బర్మాదేశపు మతగురువులు చెప్పిరి. పోలీసువారుగూడ నీమతములనని నిర్ణయించలేదు. దానిమీద న్యాయాధిపతి గారగురువులూ పెద్దరిబొమ్మనొక నొక సంవత్సరమునకు నెలకు పన్నెండు నూకల యొందుటకు పూచీకత్తు పుచ్చుకొని కదలివేరి.

స్థానిక వార్తలు

కాలమూసస్థితి. - జ్యూన్ 28 నాటి అధికమౌఘము 93-81 అల్పమౌఘము 82-80

దీపములు వెలిగించు వేళ. - జ్యూన్ నెల 29 30 తేదీల యందను జ్యూలై నెల 1 వ తేదీని గూడ సాయం కాలము 7-7 గంటలకు దీపములు వెలిగింపబడును.

బొబ్బిలి మహారాజావారి యధ్వర శ్రము. - చెన్నపురి యధ్వరశ్రీ బొబ్బిలి మహారాజావారు జూలై 1 వ తేదీ నొసంగిగవి శ్రీ గవ్వరుగారు శ్రేణిరి.

శ్రీ జ్ఞానోదయ సమాజము, నెల్లూరు. - ఈ సభవారు చెన్నపురి క్రిందరియూ బొమ్మలనందు జూలై 1-వతేదీ రాత్రి 9-30 గంటలకు ప్రహారవాటకమును, 2-వతేదీ సాయంత్రం 6-30 గంటలకు చిత్రశాలమును, 4వతేదీ సాయంత్రము 5-30 గంటలకు సారంగధరవాటకమును ప్రదర్శించెను.

ప్రేరుటపాలు. - రయిలుబాడి సరిగా శతకువచ్చి వో చెన్నపట్టణములో బటువాడా చేయబడుటకు సీమటపాలు 30 వ తేదీ బుధవారము వాడుదము 2 గంటల నిధ్యమగును. ప్రత్యేకపు టపాపెట్టెల ఏర్పాటుల వా మంగళవారము రాత్రి ౧౦ గంటలకే 29 వ తేదీ జరుగును.

దక్షిణాఫ్రికాకు వెళ్లుటపా. - గూతుల నొక కొలంబోనుండి కానెబో మార్కెట్టును మీదుగా దక్షిణాఫ్రికాకు టపాను తీసికొని వెళ్లును. న దీని గాకంబుటకు టపాలు చెన్నపట్టణమున జరలు పాట్లు ఆక్టోబరు 1-7-1915 నువారమువాడు సాయంకాలము 4.45 గంటలకేట్టి చేయబడును.

ప్రశంసాసభ. - తిరువత్తూరు మ్యానిసిట్రులయల పి. పొన్నకృష్ణస్వామి పిల్లగారి రావుసామెలు విమర్శించునది పిల్లగారి శౌరభార్థము ఏ. యమ్. టాంపో వి. డి. యమ్ గారి ఆధ్వర్యక క్రింద నొక సభ గినది. దొరగారును సభ్యులూ చాలమందియు పిల్లగారుల ప్రశంసించుచు నవ్వగొనిరి.

ఒక మరణము. - చెన్నపురి వ్రావిడ క్రైస్తవమఠ ప్రచారక సంఘమునకు చేరిన బెంటిమకడి ఇస్లాముగాను తిరువత్తూరు పెద్దబిల్లిలోనున్న విమనమందిరమున నిన్నటి మృతిచెందిరి. నిన్నని సాయంకాలము వీధి సమాధి చేయు సమయమున నచటికి చాలమంది హిందవులును మహమ్మదయులును గూడ వెళ్లిరి.

మహారాష్ట్ర విద్యార్థి విరాళము. - కళాశాల శీతములకు కాలసిన మొత్తములకు ఈ విద్యార్థులకే విధి వా కొ సం గిరి 1 ఎస్. ఆర్. రావుగారు. ఎఫ్. ఏ. సీనియరు. ఆ మెరికన్ కళాల మధుర, 2 వి. సర్వోత్తమరావుగారు ఎఫ్. ఏ. జూయరు. వెంటుజోనెత్తుకళాశాల తిరువనాపల్లి, 3 - రామారావుగారు ఎఫ్. ఏ జూనియరు, ఆమెరి మధుర, 4 ఎం. రామచంద్రారావుగారు ఎఫ్. ఏ సీనియరు. కళాశాల మధుర, 5 ఎస్. పి. గోవిందరావుగారు ఎఫ్. సీనియరు. వెంటి కళాశాల రాయచేటి చెన్నపట్టణము. ఏ గోపాలకృష్ణారావుగారు ఎఫ్. ఏ సీనియరు వెంటి కళాశాల, రాయచేటి, చెన్నపట్టణము.

సామ్రాజ్య యుద్ధనిధి. - 42 వ వంశ 12-6-1915 సరికి నమూనా. 41,42, 43, 44, 45 వ నమూనా 7929-1-4 లు మొత్తము 41492 9-10-1 ఈ మొత్తము ఆలయపు బాంకిలోనున్నది.

విరము. - ఆలయపు బాంకి 4149209-10-8 రు లు బంధావాలా 4063842-11-2 రు లు బొంబాయిబాంకి 7,90,591-14-10 రు లు చెన్నపురి బాంకి 6,87,807-9-3 రు లు సర్వే మొత్తము. 95,86,951-13-6 రు లు 10-6-1915 వ తేదీకి నిలువయున్నది.

ఆంధ్ర పత్రిక

1915వ సం॥ జూలై నెల 29వ తేది

మంగళవారము

నిర్మలీనభ-మనవిద్యార్థులు

నిర్మలీనభము మా భువనమున విద్యార్థులకక్షమున ఆసీదీసింపబడుచున్న సమావేశమున చిన పద్మజానెను, అచట కూడిన పద్మజానెను విద్యార్థులము జగపుయందు నక్రమములను గురించి నుటగా ఖాదనవాక్యములను బల్కిరి. ఈ న్యాయములలో విషయములను నిద్రుద్ధమునకొకగా రూపొందిన నాన విషయములకు శాశ్వతములగు జీ. సి. రోగిగారవలకు సందేహములేదు మా విశ్వవిద్యాలయమునాడు ఇతరుల నాదములకు క్రతి గలము. నొకరితో నొకరుగల కలకలముగాని రోగిగారికి నొకరి క్రతి కలకలమున నికి సమాముమాత్ర మెప్పుటికిని విషయములను ముఖములను సందర్శించున విద్యాలయములో విద్యార్థి డొకరుగలము. ఆవిద్యార్థికి సహకారు లగు పద్మజానె యాలోచించవలెనుగాని ఇతరవిధముల వాని నాలోచనలోనికి దేరాదనట రోగిగారి మొదటి నాదము. అహింసకరముగా తగినంత కఠిన్ భావమున విషయములను విద్యార్థికి పైతర్యముగా పోషించి తీరవలసినదని వారు స్పష్టముగా పరిశీలించుకొనుచు నున్నవేసి తేరిపోవు వానినగుచున్నాము. పద్మజానెను నుమవవచ్చును. పద్మజానెను విషయములకు వారు వారు. వారిని స్పష్టముగనుటకు కళాశాలాధికారులకు సభికా కరణమున మా ప్రత్యుత్తరము. రోగిగారి ప్రత్యుత్తరము కూడ నింతయే యుండవలదు. అంతరే రోగిగారు చెప్పుచున్నవి. ఇప్పుడే పద్మజానెను సూక్ష్మములను ఫల విర్ణయ సూత్రముల విద్యార్థియొక్క వ్యక్తికి సాబంధంపని విషయములలో జేయుచున్నచే నాతడు తనకు భిన్నము గు విషయముల కై జవాబువారి వహించు సిన చచ్చుచున్నాడు. ఈ సందర్భము మేముకానినోనే విపులముగా వివరించుచు. నిర్మలీనభ మునవ్యసించిన క్రియతలకు పక్షక ఆయ్యుగారు ఈసూత్రములవలన విద్యార్థుల తనవర్తనచే గణించిన గణములను గూడ పూర్వముదామామా కయ్యురు రాజధానిదానగా నున్నాము. పద్మజానెను పరాజతుకు పుచ్చుచున్నామని తెలియజేసిరి ఇతరకల విద్యార్థుల మెచ్చుటననుకలదా! పూర్వముగలంత చిన్నతముగల సన్నిచిన బుర్రయే యో మహాస్థానియునదయే మై ముండవలయును. రోగిగారు ఇంబర్మికియేయును గురించి వివరములు ఉత్తములు. కళాశాలము, పద్మజానెను జాగ్రత్తతో నేరుచున్నవి విశ్వవిద్యాలయమున వారిని తమమెత్తికొని లేలులను విద్యార్థులను. కళాశాల పాథ్యములు విద్యార్థులకు చెప్పుచుచున్నామని గదాయని భావమున విద్యార్థులను. మొదటిసారి తనయొద్దనుకలకలమున కొందరును. లిపి తిక్కిన పద్మజానెను అలాగా ఇంబర్మికియేయును రెండవ సమావేశమున. రెండవ సమావేశము కూడ నిర్మలీనభ విద్యార్థులతోనుకులగిననాని చక్కని వారిని. కళాశాలాధికారులతోనుచి ఇంబర్మి విద్యార్థులను. ఇతర జాగ్రత్తతో ఇన్ని ముఖములతోను విద్యార్థులను. పద్మజానెను

నిర్మలీనభాశాలాధికారులుపరీక్షనుబంపగావారి నొక్కవైపునకే శ్వవిద్యాలయమునాడు శ్రోసివేసినప్పుడు నోరేత్తకుండుటపాసాజాలదట! రోగిగారింతటి అనియనలేదు. కళాశాలలనాడు రెండవ ఇంబర్మికియేయును తర తికి వచ్చుచారి కేసు దిక్కు. మా పవలెనని యడుగుచున్నాను. మా నముగల క్రతి కళాశాలయు తన పరాజత విద్యార్థులకు శక్తుకొక తప్పు. మొదటితరగతిలోని వారిని వైకివేసికొనుట తగ్గించుకొన వలసిందేనా? గణిత శాస్త్రాధికారులు భృషిమనాకి ప్రత్యేక శాస్త్రాధికారులనుగి యుడవలెనా? క్రతి కళాశాలలోని సవత్తరమునకొకరు సాధారణముగా తేరువరనిదా ఏము లోనప్పించున్నవి క్రాంతయేగ్నము లెటయండి వచ్చునా? అరునీ ప్రశ్నలను సాశాస్త్ర విశ్వవిద్యాలయ కరిగతి గల రోగిగారు సహజముగానే యడుగుచున్నాడు. మా విశ్వవిద్యాలయము వా రేమి ప్రత్యుత్తర మిచ్చునల రోగిగారి మాకుమాత్రము న్యాయమున కత్తుత్తరముండునని అచలేదు. రోగిగారికి తేరుజలన తరముగ నీక్షమును ప్రవర్ణింప నున్నుండ జాలను. వారి వాదముయొక్క సారాశ సప్తము. విశ్వవిద్యాలయమునా రొక్కవర్తనము విద్యార్థులను చేచ్చుకొనుటకు తను యధికారము క్రింది కళాశాలలకు సభికారి మిచ్చివేదప వాకి నుతనితీరుకు నేర్పరచ వలసినదే కాని రోగిగారి కతిన్మును దెచ్చి పెట్టుట యనవసరమును న్యాయమున నగును. ఇదియే మాయభిప్రాయమున ని విశ్వవిద్యాలయమునాడు గ్రహించవలసిన విషయము. గ్రహించరేవి ధములందరూ ములగుటకు సందియమేలేదు. ఈకక్షమును ఆసీదీసింపబడుచు. తను యపన్యాసమునందలి యొకభాగమున నొక్కచెప్పిరి. ఇప్పుడంట్టిగియేయు పరీక్షలో నాంధ్రభాష కరిగతిను మును దయతర్ర మేపురుకు బడుచుండు కరవియగ్రంథము లుత్సాహజనకములును నుదాత్తాదర్శ క్రద్ధమును గానండున విద్యార్థుల నాంధ్రభాషవనియు నిట్టిచే తచే విద్యార్థులను గవ్వపెట్టి తలమును నసత్తుత్తరపుక పెరుకుమింపవలయు మున్నగువిషయము లెన్నియో యామె వివరించి చెప్పి. ఇప్పుడే పద్మజానెను దేలో పముకలననుట ఆమెయొక్క యు రోగిగారియొక్కయు నా సభ వారియొక్కయు నునవిద్యార్థుల మును ప్రజాభాతి బుద్ధిలో జూచునందరొక్కము సభిప్రాయ మెయ్యుడి ఇదివరకు మేము వ్రాసియు మావిశ్వవిద్యాలయమునాడు నేడేకాక బహుకాలముగా కరిగతిను నన్యాయమును నసత్తుత్తర వలంబించుచు వచ్చుచున్నాను. నేటికైనను వీరు కన్నులు దెరచిన మెలగుచు ఈసంస్కారపు దర్భిరఫలము లుననునీకర్మకులకు మాచించిన సంతోషవలసి యునుము. విశ్వ విద్యాలయమునాడు స్వయముగా న్యాయపద్ధతి నవలంబి పరేట ప్రభుత్వము వారవలంబించిన వ సిన వారవదురు. ప్రజయింక వెళ్ళో భరింపజాలను విద్యుయనుపేసన విత్త వివాహ మొకప్పుకొనజాలను సూక్ష్మములను ఫల విర్ణయ సూత్ర మునయోగమునకు రాకు డును గాక యలయు ఇంబర్మికియేయు ఫలితములగిషయమున పునర్విచారణ జరిగి నుకొనరు తేనట్లు ప్రకటన వెలువడు ననియు నమ్ముచున్నాము.

విల్లింగ్డును ప్రభువుగారు కడచిన ఇరువదియే దవతేదీని పుంజానగరమున డక్కను విద్యార్థుల మువారి డేభామా విద్యాలయమున బహుమానములను పంచిపెట్టుచు నొకటిమైద యపన్యాస మొకప్పు. ఆసంఘమువారిపల స్పష్టపరిశ్రమకు తార్కాణముగా నున్నట్లు. విద్యాపరిశ్రమకుంట్ల

నుత్కృష్టతరముగలవని దేశములోని యావనులకు నుండజోదట. వ్యాపారములు, పరిశ్రమలు, వ్యవసాయము మున్నగునన్ని శాఖలవిద్యను ప్రశుద్ధి చేసి దేశపుత్రులన్ని వృత్తులను ప్రతిభావంతులగునట్లుగర్చుట తక్షణాగ్రవ్యము. ఈసభమున జరుగు స్వప్రయత్నములకు సాయముచేయుటకు ప్రభుత్వమునాడు సాన్నిధ్యము యున్నారట. కాని యుపక్రమము ప్రజలచేతులయందే యున్నదట. ఎంత సున మోతనుసినము! బొంబయిగవర్నరు గారుజాతీయ విద్యాప్రారంభముననుకరించుటే కాక తద్విద్యావ్యవస్థామును నొక్కచెప్పి అందుకు దగిన సాయముచేతురుని స్పష్టముగా వ్రాసుచున్నారట. జాతీయ విద్యావిధానముల కింతకుంట్ల నాన దవార్త వివవచ్చునా? మూరాధానియంతును జాతీయవిద్య కలకుగదా? ఆంధ్రజాతీయ కళాశాలయందావిద్య మూర్తిమంతముయి యున్నదే! మన ప్రభువులకు పెట్ట డు ప్రభువులను నిట్టి సాయమును చేర్చొనెదరా? విల్లింగ్డును ప్రభువుగారును నుపక్రమము ప్రజలదే కావలయు ననరిగదా! మన ప్రభువులను నదేయభిప్రాయము గలనారుగా నున్నారేమో! ఎత్తెనను నాంధ్రదేశలో రు లొక్కవిషయము గ్రహించదగి యున్నాను. నేడుగొకప్పుడే నెనజాతీయ విద్యాపద్ధతి యంగీకరముడగ తప్పదు. మన మెంత జయోపేతుమై యాంధ్రులను గర్వించిన సంతోషరలో నాయంగీకరింపము నుకు క్రత్యక్షము కాగలదు. ఆంధ్రజాతీయ కళాశాలను దృఢతర నొనర్చుట యు దాని మధికారముక్రింద నితరాలయములను పోషించుటయు నత్యవసరము దక్కనుసంఘము వారికిక్షణమున 1215 గురు బాబుగన్నారట. జనసాఖ్యలోబోల్చిన విది. మిక్కిలి స్వల్పసంఖ్యగా గానించినను మన జాతీయ విద్య నొగువారితో బోల్చి చొన్నియో మునుగులనుట యర్థము కాకపోదు. కావున నాంధ్రులు దూర దృష్టితో ప్రారంభించిన ప్రతిష్ఠాపనను ప్రాప్తదృష్టిచే సన్నగిలకేసి దానినలనక్రమ క్రమముగా రాతిగి మహాలాభమును దూరమునకు దోలకుండుటకయి యిప్పుడే మేల్కొనవలసి యున్నాడు. జాతీయవిద్యకు ధనముచేకూర్చుటకు నన్ని మార్గములనైనను నవలంబింపవచ్చును. ఆధ్రవేవలను తమకాలమును కొంత ఇందుకై వినియోగించి ను వినియోగింపవచ్చును. వివరములలోనికి మేముప్రభు దిగినవరములేదు ఆధ్రవేడిగు కుటివాడు చేసినను సందే. ఎన్నడోభావితమై ఈవాటికి విద్రవోపు ఆధ్రవిద్యానిధి సంఘముచేసిననుసాయే రెండు నుగకు ఆంధ్రదేశ మంతటికిని ప్రతిఘటనరచివారి నొకసమాజముగ నేర్పరచి వాఁమూలముగ పనిజరిపిననుసందే. మహారాష్ట్రదేశమున దలి విద్యాసంఘమువారికంటె నెక్కువగా పని జరిపి జాతీయవిద్యును నిలువబెట్టవలసినసమయము వచ్చి యున్నది. మాను స్వయంకు నొనగినస స యేర్పడుటయే న్యాయమని తోచుచున్నది ఎప్పుడో తురో యెప్పుడో తురో యుచువిషయమును నాంధ్రవివేకులకు వదలుచున్నాము.

దత్తకుండలముల కళాశాల విషయమున ప్రభుత్వమునాడు తీర్మానముగా నిర్ణయించినారు. ఆమండలములలోని ధాకస్వపరిపాలనా సంస్థల యభిప్రాయములను కోరియుండి. ఆసంస్థలవారిలో హెచ్చుసంఖ్యవారు కళాశాల యుపాధ్యక్షమున నేనాపితము కావలసినదనియభిప్రాయములనుచ్చి. ఇతరసంఘముల యుచుకూలానను మూలములనుగూడ ప్రభుత్వమునాడు సవిమర్శముగా నాలోచించినారట. వాతలసంతృప్తమేసరి మై సాంఘికతచినది. అందుచేత 1216 వ సంవత్సరము జూలై

బిర్రవా మహా సంగ్రహము

ఇంద్రాండు

ఒక కృత్రికా సంపాదకుని మరణము.

లండను జూన్ 25 — డెయిలీమిగరు ఆంధ్ర పత్రికకు సంపాదకుల అలెక్జాండరు మృతి నొందినట్లు తెలియ గాన వచ్చుచున్నది.

స్వీమరును ట్యాంప్ హో కొట్టుట.

లండను జూన్ 25 — గ్లాస్ గోనుండి మాంట్రీక్కు పోవుచున్న ఇరదావి (6000 టన్నులు) యను నౌక ట్యాంప్ హో కొట్టుట బి.ఎ. సమద్రములో మునిగిపోయెను. కాని బి.ఎ.హోయారు మాత్రము రక్షింపబడిరి.

హిందూ దేశములో విదేశీయులగు శత్రువులు.

లండను జూన్ 28 — గ్లాస్ మెంటు ప్రజల కథా భవనములో ఆస్ట్రేలియన్ లీగ్ గాట్టుచెట్టి. హిందూ దేశములో విదేశీయులగు శత్రువులుంటుంటే నాశనములకలగవచ్చునని విషయమును గూర్చి వ్యతిరేకమునా మెంతువతో నున్నారు. ఈ విషయములో కొంతమునాన కఠినమైన నిబంధనలు చేసి యున్నారు. హిందూ దేశపు యధికారి విషయమును గూర్చి రిపోర్టు చేయుచున్నారు. ఆస్ట్రేలియన్ వచ్చునరకు నే నితర పను లేదుముచేయక యుండును. విదేశీయులగు శత్రువులను తమ దేశములోనుండుట ట్టి హిందూవులందరు విశేషమైన యాందోళనమున పొందుచున్నారు. వ్యతిరేకమునా కీ మంతము తెలిపియు యున్నది.

జలాంతర్గామి చే ముట్టించబడుట.

లండను జూన్ 22 — నిర్మితినిమన యంగ్ హోయన్ కుశిమరమున నౌక జగ్గునీ వారి జలాంతర్గామి కొన్ని చిన్నపడవల నొంది వాటిలోనొక కర్తవ్యాను ముంచెను గాని దానిలోని జనులు చావకుండ కాపాడబడిరి.

ప్రాస్తు

పరాసువారి ప్రకటనము.

లండను జూన్ 27 — పాసు:- పాసుకొనియున్న నైనికులను బైటు రక్షించుటకు కొన్ని భవనాలో పరాసు రాజ్యాంగ భవా రాక కాపాడును చేసిరి. నైనికులు గానున్న వారు దాగియున్న వాటిని వారిని దాచివారికినిగూడ 2 మొదలు 5 సంవత్సరముల వరకును ఖయ్యుమీయబడును. యుద్ధ పరికరములను చేయుటకును ఇతర దేశీయ కావ్యవిద్యలును అభ్యసనమున నందవలసినవారిని తొలగింపగూడదు.

పాస్తు జూన్ 29 — పరాసు ఆధికారులు ప్రకటించుచున్నారు. — ఫింగుల యుద్ధము తప్పి నిన్న కాంతిముగ నున్నది. ఫింగుల యుద్ధములో జపీనియునుమీద పరాసు విమాన ఆదివామునాడు ఎంబిది పొంబులను నడిచి. కాని ముత్రము పరిగ పోయెను. పోవుటకైన, లింగి వచ్చు నిప్పును క్రొదకు దిగవలసి వచ్చినది. కాని స్విట్జరులాండులోని పక్షి ఫింగుల పట్టణము చేరుకొనినది.

శత్రువులనుండుగుల నాశనముచేయుట.

గ్వెనుజుగ చూచిన యతడిట్లు వ్రాయుచున్నాడు. ఆర్మెంటిస్ ద్ర క్రొత్త విధమున మంగళము కల్పబడినది.

నుండి యచ్చట భావాలను వదులుటకు తగినరూపుగా వచ్చిన దని విద్యాభ్యాసాధి కారికి వ్రాయుటకు పొందినాడు. ఇ కొంత సంతోషము. ద తయిండుముల కొక ప్రభుత్వపువాంకలో లింగి పర్వముల సిద్ధమునను. ముదిసి టైముల లింగి దిక్కువైపున నున్నావారి కి భావాలయ అంతే ప్రకమునందలి యీ కి భావాలను బహుళముగాలునాడు స్వరూపే యేర్పడగల పాదీక భావాలను మూడును ద తయిండుముల విద్యాభ్యాసాధి భవిష్యత్కాలమున ప్రభుసాధనము చేసిన మహిమపూర్వమున ముగియగలము.

మొదటిసారి మందుగల కల్పబడిన మొదటి శత్రువుల ముందుగలగుండ పగులెత్తి. మేము వారిమై ఫింగులను మరఫింగులను కల్పితిమి తరువాత మేము కేమన్ ఫెల్లుమందుగనిని కల్పితిమి. అనగా భూకంపము కలిగించుటకు చాలింతలోతుగ గోతులనుతవ్వి మందువెట్టికల్పితిమి. మేముట్లుకాల్పిటలన శత్రువులు వెట్టుకొనిన మండగను లోయలు ధ్వంసమైపోయినవి.

ఇటలీ

ఇటలీ వారి ప్రకటనము.

లండన్ జూన్ 27 — రోము. ఆస్ట్రేలియన్ సేనల విధిముగ తీసికొనినదొరి గాన మల్ట్రెట్టా లావోను టోయియాను మొదలగు జిల్లాలలో యుద్ధము ఫ్రాన్సు దేశమునందలి కందకముల యుద్ధమువలెనే జరుగుచున్నది.

ఇటలీలో క్రొత్త యుద్ధ నౌకలును

ఇతర నౌకలును.

అలహాబాద్ జూన్ 28 — మయూరీరుప్రతిక కిట్లు ప్రత్యేకముగ తలచివచ్చి వచ్చినది. రోము- మనీఫెస్టానినా తయారుకాబడుచున్న మూడు యుద్ధ నౌకలు గాక ఇటలీనా గీకెండ్రి మూడలగుడ సమకూర్చుకొన గలిగిరి. 11 వర్తక నౌకలు, 24 రాక గోకలుచేయు నౌకలు, 80 మోటారు పడవలు, 5 విమానములు, 9 యుద్ధనౌకలు. వీలొరెండు వెద్దెమూడలన్నవి అంతికాలమునానే వీని నన్నిటి నౌక ఇటలీ యను శత్రువులమును చేరుగు.

డాక్టరు రొంగి గారును వారి భార్యయు

ఇటలీకి పంపించుట.

కలకత్తా జూన్ 28 — డాక్టరు రొంగి గారు వారి భార్యయు బొంబాయికిపోయిరి. అచ్చటినుండి ఇటలీకి వెళ్లెదరు. డాక్టరు రొంగి గారు ఇటలీకును వైద్యులలో తమ ఉన్నతముగా తిరిగి ప్రవేశించును. ఈ వైద్యులలో నీకున ఇదివరకు కెప్టెన్ గానండెడివారు. కొలధికారులు క్రిందబ యాయనకు కలకత్తాలో ఇటలీ వైద్యకర్త ఉద్యోగ మియ్యబడెను.

ఇటలీ వారికి యుద్ధపుల్లులు

అప్పు భుచ్చుకొనుచుండుట.

కలకత్తా జూన్ 28 — ఇటలీ వారు యుద్ధపు ఖర్చులకు గాన అప్పు తీసికొనుచున్నారు. వ్యతిరేకమునా కేంద్రీని కలకత్తాలోని తమ రామవారికి తెలియజేసిరి. హిందూ దేశములో నన్న భవనంతులగు ఇటలీ దేశీయులను అప్పు ఇత్యరలనిన దని వీరు కోరుచున్నారు.

జర్మనీ

నర్వన్య ప్రతి నాపివేయుట.

లండను జూన్ 27 — జర్మనీ ఆధికారు లిటుల ప్రకటించిరి. సా ఫింబారును పంధి గూర్చు వ్రాతలు చాల సంభాషణము గానున్నది. ఏమన ఇతర లావ్రాతలను జూచి మేము అలసిపోయి కుడి గోరుచున్నామని తలంపుట కర కాళము కలదుగాన మేముగ్రాతక వాసికేసితిమి.

హెర్ వాన్ డెన్ బర్గ్ గారిరా.

అలహాబాద్ జూన్ 29 — యుద్ధములో సంబంధము లేని కొన్ని కాణములచే నాశనముచే వాడబడిన ఒక వాక్యేక బుక్లెట్లచేరి ఇందులో హెర్ వాన్ డెన్ బర్గ్ గారు పదమూడు చేయిచున్నారు. జర్మనీ సమాచారము తెలియజేయుట కాయన నిరూపించిరి. కని తాముగ్లదేశ రూపమునున్న సమద్రముల వైపునుండు సంతికాలము అంగ్లేయులు కిచ్చు రక్షేముగా నొందించినారు. వారి నిరుములులకు భంగము కాకు దునొకొకరు వారిదార్భాసుతోడనే ప్రతి చెకనామును వడిరి.

నగ్నీయోగముగిలొనిపోయినవచ్చున సేవలను వచ్చుట. అలహాబాద్ జూన్ 28 — లండను జూన్ 26 — జూన్ 27 నుండి గుట్టె కిచ్చెరి యిటు తెలియెను. బర్మీయన్లు ఆస్ట్రేలియన్ లాల్లారు రి పంబులు మిక్కిలి

అలసిపోయి గలిపి గూతుండి తిరిగి వచ్చినవి. బర్మీయన్లు లయులు లతిడి: సిగిలోనున్నవి. అవి పూవర్త రోగినవి. వీని వీరియిండ్లకు పోనిత్తురు. తొను నెలనగతు వీరు యుద్ధరంగమునకు. కరిరాగని డాక్టర్లు చెప్పిరి. వీరికి బహుళ కొత్త వెనకములు పంపబడినవి.

ఆస్ట్రీయా

జర్మనీ దేశపు పెద్దయుద్ధోగులు

వియన్నా నగరమునకు వచ్చుట.

లండను జూన్ 27 — ఆస్ట్రీయా దేశపు దేశాధికారి వో వాగ్ వించుటకు జర్మనీ దేశపు ప్రధాన ధర్మాధికారి (ధాన్యలకు) డాక్టరు వాగ్లెట్టె వాగ్లరు గారును విశేష ముత్రి హారునా బాగ్ల గారును వియన్నా నగరమునకు వెళ్లిరి. డాక్టరు వాగ్లెట్టె వారు మౌలగుగాకి ఆస్ట్రీయా దేశాధికారి ప్రాన్సిసు జోసెఫు గారు నేడు కింజోలమున దరి నెన మొసంగిరి.

దక్షిణాఫ్రికా

దక్షిణాఫ్రికానుండి సేను పుచ్చుట.

లండను జూన్ 22 — జోహాన్సుబర్గ్ - దక్షిణాఫ్రికాలో నౌక వైద్యము నేర్పించి యుగోళు ఖండ యిటు పంపుట కొక ప్రయత్నము జరుగుచున్నది. ఆచట నన్న డచ్చి వారు చాలమంది ఈ యుద్ధయమునం దభిమానము చూపుచున్నారు.

ఆఫ్రికా

విక్టోరియా న్యాన్యామిర దాగి.

లండను జూన్ 22 — వాన్యాసంఘమునా రిటుల ప్రకటించిరి విక్టోరియా న్యాన్యా వ్యక్తుల తీయనమున్న బర్మాదేశపు జర్మనీలకు చాలముఖ్యస్థానముగానున్నది. డాక్టరు నెల 20 వ తేదీకి కనుమూతుండి బ్రిగేడు జనరలు స్టీఫెన్ గారిగలన నుండుండి యంగ్ల సేన యాట్టులును వై నాడి వెడలెన కనే గా దీ ప్రాంతమునున్న ఆంగ్ల సేనలూడ వీరికి వాడటయై శత్రువుతో పోరె. ఈ సేన లచటికొటకు వాయువార్తా స్థానమును చాల పడలను ధ్వంసముచేసి భద్రముగ మురి వచ్చిరి. వీరిక యుద్ధపుభిరంగి చాల తుపాకులను విఖ్యులు లగు పత్రములను పట్టుకొని అంగ్ల సేనలకు చూపుటాపిరి.

చీనా

చీనా దేశమున స్విట్జరుకు దేశీయులను పోలీసు

భటులను గా నేర్పగుచుట.

లండను జూన్ 27 — స్టామహు జంగలు హజలు మాడను గాన చీనా దేశమునకు వెళ్లి చీనా గొతము వారిలో మూలూకి కర్ణవోగమును చక్క తెలుపారవచ్చి. చీనాలో స్విట్జరుకు దేశీయులకు పోలీసు భటులను గా ని కమియటకు చీనా వ్యతిరేకమునా రంగీకరించి. మూలూలో 3000 మంది భటుల నేర్పగవలెను. వారికి బోధకులను కరియించి నిక మించవలెను. వెకిలలో ప్రధాన సూములు నేర్పగవలెను. ఆచట చీనీయు యుగోళలకు కమియటకు లేని యుగోళులను 400 మంది ఇంగ్లీష్ వ్యక్తులను తయారుచేయుట కొక సాధకాల నేర్పగవలెను. అని జనరలు హజలు మార్చును గాన మూచించి. చీనా స్వీకర వారకర అలవాట్ల ముద్రము వ్యవహారములు పరిష్కారముకు మాత్రమి కొరికిగానున్నది.

అమెరికా

మెక్సికో దేశపు చీనా పత్రులను పట్టుకొనుట.

లండను జూన్ 28 — అమెరికా సంయుక్త రాజ సులవాన మెక్సికో దేశ రాజ వ్యవస్థలను గూర్చి కల్గి పోయిరి. జూల్ డ్యోజో ఆం వారిని అమెరికా రాజ్యమునందు పట్టుకొని. విశేష మొత్తమునా వారిని తమకు కొని వదలివెట్టి. ఇట్లు చేయుటకుని మెక్సికో టామును ఆ తిరిగి పంపాకా ను ముగియ నేరి కిచ్చుటకు కలిగించవలెనని చేయుచున్న ప్రయత్నములను అమెరికా వారు సాగని నుకుండ వేళ్లి. ఇట్లు చేయుటలన జనరలు కరెనా గా కెక్కిరించు కలా గా కెక్కిరి రాజీనామా ముద్రవచ్చు నని అనికాట్లు తెలుచుచున్నా ఆం బిల్ టో జూన్ 27 తేదీ

కలకత్తా జూను 28 — మంగళవారము
 చి. సి. మల్లర్ గారు చనిపోయిరి.

కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయమువారి

ఆదాయ వ్యయపట్టిక

కలకత్తా జూన్ 28:—1915-16 సంవత్సరమునకు రు. 15,920లు ఆదాయమును 1412772 వ్యయమును అంచనా యబజినీ సుమారు 70000 తరుగు గానకత సంవత్సరము లుక 7108)లో 4117 మాత్ర మేనిలవ నుండును వివరములు క్రింది పట్టికలోనివి. 1000 మంది విద్యార్థుల కలనకచ్చి శీతములు రు. 84000 లు. మామూలు ప్రాధాన్యము శీతములు 100000 మింటిహార్డింగి, పంచమ బార్డిప్రాధాన్యము 20000 ఇతరములలో పరిశ్రమము ములవలన రు. 120000 ఆదాయము అందులో ముఖ్యము వివరములు మొట్టికల్పము రు. 100000 ఎఫ్ ఏన్ 102000 లు. బి. ఏన్ 100000 లు. వ్యయములలో పెద్ద మొత్తములు పరిశ్రమలకు కట్టుములు రు. 250000 రిజర్వ్ గానికి ఆరు తావేదారులు రు. 100000 స్వయంశాస్త్ర కళాశాలలన నాదాయము 100000 వ్యయము 200000 దీనిలో 100000 ఉపాధ్యాయుల శీతములక్రింద నిత్యబడినది. పెట్టుబడి క్రింద వైద్యకళాశాల కట్టడములలో రు. 118,000 విశ్వవిద్యాలయభాగ జననపతి గృహములలో రు. 93,000 కట్టడములకు వెయిటకు రు. 48000 పరిశోధనాలయములకు రు. 27000 పాలిట ఆర్. బి. ఘోషా గార్ల కిలాద్ హాలులు రు. 16,500 లు. వ్యయము నిరూపిత గేటుల రాకుండు చేయబడెనో లెక్కలు పులియించు కేసుకు పడిన ప్రత్యేక సంఘమునా 28-4-1915 నుండి రిపోర్టులో వివరించి. 1914 సంవత్సర ప్రారంభమున 21.5 లక్షలు లెవరునచ్చినవాడ దీయునట్టి స్థితిలో విశ్వవిద్యాలయముండెను. చాల పొడుపుగా వాడుటవలన నీ మొత్తములను చేయవచ్చును. కాక ఇతర వలసినవారందరిని సామ్యంవత్సరములో పలకాడిగా నిత్య బడలేదు. భాగవతపతిగృహములకట్టించిన గుత్తదారులకు ఇతర వలసిన రు. 98000 లకు హాక్టర్లూ దానా జరుగుచుండెను. జర్నలి నుంచి రావలసిన ప్రస్తావనలు రాలేదు. అందువలన రు. 20000 మిగిలినది. ఆదాయములో గూడ నవగొన్నదాని కన్నా. రు. 20000 హాక్టర్లూ ఇవియున్నాయను చేరి యు నిజవలెనది. తరుగునుగురించి పరిశీలక సంఘము రిపోర్టు వ్రాసిరి. ఈ సంఘములో సర్. ఆర్. ఎన్. మకర్జీ గారు. ఎన్. సి. బాన్సే గారు. ఎన్. సి. రాయ గారు. 30-1-1915-1916 వ. తేదీ వాటికి 30-3-1916 వ. తేదీ వాటికి నిజవలె సహాదాయము రు. 322,203 ఆదాయ వ్యయము రు. 100,000 అని యు రు. 222,203 తరుగునచ్చునని మొదట అంచనా చేయబడినది. స్ట్రీట్ లైటులు చేసిన చాలా తరుగుండక తప్పదు. దొరతనము వారు మునీషులకు దర్బారును సా బాబుదారు గారు సోసంగిన విరాళములనేగాక విశ్వవిద్యాలయము వారిదనుగా రు. 1,20,000 లు కట్టడముల క్రింద వ్యయము చేసిరి. ఈ సొమ్ము నిజవలెనంది తీయబడినది ఈ సొమ్ముతర విషయములకు వ్యయపడవలసియుండెను. ఈ రీతిగా వ్యయపడిన గాన వా వ్యయములను చేయుటకు సొమ్ములేదుగాన నాసొమ్ము భర్తీచేయవలసియున్నది నిజవ సొమ్ము దొరతనమువారి ప్రోత్సాహము రు. 10,000 ను ప్రోత్సాహములను కట్టి కలనన వచ్చిన మొత్తము రు. 25,000 లు కలదు. దీనిలోనుండి రు. 1,20,000 భర్త చేయవలసియున్నది. గాన ప్రస్తుత వ్యయము గాని ఇతర వ్యయములక్రింద నిజవలె సొమ్ములోనుండి రు. 5,51,468 లు వ్యయము చేయుటకు వీలులేదు. మొత్తముగూడ విశ్వవిద్యాలయమువారి ఆర్థికస్థితి శోచనీయుగా నున్నదని మాకు తోచుచున్నది. కావలసిన వ్యయములకు సొమ్ములేదుగాన వచ్చిన తరుగును ఆభివృద్ధి చేయవలెనని కోరుచు దొరతనమువారికి విన్నవించుటయే కర్తవ్యమని సంఘమువారు వ్రాసిరి.

లాహోరు

బిందోపాతనా ఖర్చు బిందోపాతనా కేసు. లాహోరు జూన్ 28:—బిందోపాతనా ఖర్చు బిందోపాతనా కేసులో జూరు పెనులు సేజీస్ట్రేటు రాబ్బును బి. సి. ఎన్. గారు తీర్చిదిద్దిరి. బిందోపాతనా ఖర్చు గామనీవారు అగు మా జూనివాసి ఒకరు ఫిర్యాదు. మరింత సురక్షితముగ నుండునని ఇతడు సామానును అమీరు ఖాదర్ అను ఒక మహమ్మదీయుని ఇంటికి తీసికొనిపో కాలోంచెను కాని దీని నొసెను.

దొంగతనమునకును హైలమారుదరును కూడ బంధువు కేదోసాహాయ్యము చేయవలసియున్నదని, ఎక్కడకో యెత్తు కొనిపోయిరి. కాని ఇతనిపై కులద్రుగ పిన్నమునులైనను ద్రోహముతో దొంగలనెరించిరి. ఆహింసాత్మకును చిన్నపిల్లలును ఇంట్లో దాగియుండిరి. అక్కడ నీలలిద్దరు మంచియు క్షేత్ర భోరానులను నెత్తిమీదపెట్టుకొని నిజునబడిరి దొంగలాద్యారమున రాతేకపోయిరి. తరువాత ఇంటి నెను. కనుండి గోడను ద్రవ్వి దొంగలు పడుట కాలోంచిరి. ఇట్లుండగా హైదరాబాద్ దొంగలను తరిమివేసెను. గోగోగురు పట్టుకొనబడిరి. 30 గురు చివారంపబడిరి. వీరిలో 10 గోగురు శిక్షలు చేయబడినది. దొంగలలో మొదగాళ్ళకు ఏదీనీ సువత్సరములు కట్టినవారికి అయిదేసి సంవత్సరములు కట్టినవారికి 5 ఏళ్ళు కట్టినది.

లక్నో

లక్నోలో వాన. లక్నో జూన్ 28:—చాలాలోజులకుండి చుట్టునుండి నిన్ననే అల్లరియు వానకురిసినది. ఈయనయమున కొంచెము వానకురిసినది.

అలహాబాదు

బిందోపాతనా దొంగల శిక్షలు. హాక్టర్లూ భావములు. అలహాబాదు జూన్ 28:—కొందరుదొంగలు గుంపులు గుంపులుగూడ బిందోపాతనా చేసిరి. వీరికి క్రింది కోర్టులలో శిక్షలు చేయబడినవి. వీరు అస్సలుచేసినగా, జస్టిసు పిట్టలు ఫిఫ్ జస్టిసు గార్లు తీర్పుచెప్పి శిక్షలు భావములని కాని కొందరు శిక్షలు తగ్గించిరి. తీర్పు నీక్రింది సంఖ్యలు బడవారిండుబడినవి. హాక్టర్లూ నెరముల ననుసరించి నెవన్నుబడ్డీ గారు మద్యాలకు, యావట్టి వద్ద పాంత వాసమును పది, ఏదేనీసంవత్సరముల కఠినభయములను విధించిరి. ద్వీపాం చాసుకు చేయబడిన వాగశిక్షకు తగియున్నారు. ఈకేసులో కఠినమైనశిక్షలు విధించవలసియున్నదని మాయభిప్రాయము. ఈగుంపులు చాలావారును బిందోపాతనాచేసినవి. డబ్బు ఎక్కడదాచిరి చెప్పడని వీరు నానాసంఖ్యలు పెట్టిరి. నలుగురి శిక్షలు మార్చిరి 5 సంవత్సరములకు తగ్గించబడినవి. తక్కిన వారి అస్తియు కొట్టివేయబడినది.

సంయుక్త పరగణాల రాష్ట్రీయ సంఘము.

అలహాబాద్ జూన్ 28:—డాక్టరు బెన్టి గారు చచ్చి పోవుటచే వారికి జరిగిన గొ. డాక్టరు బెన్టి జూద్యు. పత్ర గారిని తమ కన్యకాగృహ సుయుక్త పరగణాల రాష్ట్రీయ సంఘము వారి చెప్పుకొనిరి. రాబోవు తేదీయ మహాజనసభకు సర్. ఎన్. ముబ్తూర్జీ అధ్యక్షుగారి అధ్యక్షునిగ నెన్నుకొను భిప్రాయమును సంఘమువారు నూచించిరి.

సర్ జేమ్సు మెస్టరు గారికి మారుమ.

అలహాబాద్ జూన్ 28:—సర్ జేమ్సు మెస్టరు గారి మారుమని కాశీగృహముననుదరి యిటీవలి సమాచారములను తెలియచున్నది.

సిమ్లా

హాజియూత్ర.

సిమ్లా జూన్ 28:—ఈ సంవత్సర హాజియూత్రను గూర్చి తమ రాజ్యములోనన్న మహమ్మదీయ ప్రముఖులకు చారానాబు గారు శనివారమునాటికి యుపస్థాన మొసగిరి. ప్రభువును నాబు గారు ఆంగ్ల సామ్రాజ్యము కలన హిందూ దేశములో నన్న మహమ్మదీయులకు హాజియూత్ర విషయమై గలిగిన గొప్పలాభములను కనుపెచ్చిరి. ఈకాలములో హాజియూత్ర మిక్కిలి సులభసాధ్యమైనది. ఇదివరకు హిందూదేశములో ప్రయాణము చేయుటయే చాల కష్టముగ నుండెడిది. యాత్రకులు శ్రమపడి యెట్లయినను తూర్పునకు వెళ్ల గలిగినను, నలుమైది పోలేకుండిరి. కొరానులో మక్కాయాత్రకు మహమ్మదీయులు వెళ్లవలసినదని యున్నమాట నిజమే కాని, చాల భవంతులై తమ సౌఖ్యములకు యెట్టి భంగమును కలుగకుండ ప్రయాణము చేయుటకు తగిన అనకాశముగలవారు మాత్రమే అట్టియాత్రలకు వెళ్లవలసినదని యురకాశమీయబడియున్నది.

బర్మా

ఒక క్రొత్తవారపత్రికను ప్రకటింపుండు. రంగూను జూన్ 29:—బర్మాలోని హిందూదేశ వైరములకు యధావస్తావై మైత్ర్యము వివిధములగు దేశ భాషలలో రంగూను ప్రకటనా పత్రికావారు వార్తామ్యాన్ అనుపత్రికను త్వరగా ప్రకటింపెనను. దీనికి ఒక మంట లిజెన్సు ఆఫీసుకు పత్రికాపత్రికనుండును.

బర్మా లెస్టి నెంటు వర్షుకు.

రంగూను జూన్ 28:—బర్మా లెస్టి నెంటు గవర్నరు గారు శేకు మయమెయోనుండి వచ్చిరి.

ప్రేమరుయజమాని.

ప్రయాణములో మాయమగుట.

రంగూను జూన్ 28:—“ గాగ్ గు ” అను స్త్రీమరు నిన్న చెన్నై పట్టణమునుండి కెట్రెకు కనుకటలేదని పోలీసు వారికి రిపోర్టు చేసినది. స్త్రీమరు అల్లుడొకపాలకు మనకును వారాగా దీపాలయమునకును స్త్రీమరు మధ్యనుండగా, ఉదయముకెట్రెకు వాయుకు కనుపడెడి. చెన్నై పట్టణమునుండి గురులు దేవస్థానములకు గుండెలలో నొప్పియున్నట్లు చెప్పెను. శని వారముబాధపడుచుపనిచేయలేక ప్రధానాధికారికి అప్పగించెను. శనివారములెల్లవారకట్ల ఎంబులవర కిరడు కనుపించెను. ఇతని బాడలేమియులేదు 22 సంవత్సరములకుండి ఇతడు పనిచేయుచున్నాడు.

విమాన యుద్ధము.

లండను జూన్ 28:—ఆంగ్ల ప్రధాన స్థానమున వ్యయముగ మాచియతడిట్లు వ్రాసెను. ప్రస్తుతము జరుగుచున్న విమాన యుద్ధము సంగ్రామములో పోల్ కెట్రె వర్ష జరిగిన విమాన యుద్ధము గొప్ప దనమున్ను. భూమికి నాలుగుమై అడుగుల యెత్తున నొక ఆంగ్ల విమానము, రెండు ఇంజనులుగల ఒక జర్మనువిమానము నెదిరించెను. జర్మనువిమాన హింసయుల యంతయుచుట్టును తీరుగురు తన మరళిరంగులనుండి వచ్చిని గాన నెగురించెను ఆంగ్ల విమానము 2000 జములదూరముననుండి గెంపాడు ఫిరంగులనువేల్చెను. జర్మనుదేశముకు తోట్రుపాటు పడెను అతనియింజను లాగిపోయెను. ఆవిమానము అమాంతముగ నెలవడెను. శత్రువులు ఫిరంగులనువేల్చుచున్నను, ఆంగ్ల వైమానికుడు తనపని తాను నెరవేర్చుటకు ముందుకు పోవుచుండగా నొక ఫిరంగి గుండు విమానమునకు తగిలినది. కన నాయిలుండు తోట్టి పగిలి నుండిపోయినది. ఆంగ్ల నేలవైపున నీవిమాన మొక మంటలో నొగిలినది. ఆవిమానము ప్రేమకన్నడు దీనిలోనన్న మరళిరంగియొక్క మందుగుండు కూడ ప్రేలి నది. ప్రకములు కాలి పోవుట కలన తీరు గుండు ఘోషము నవి. విమానము నెలకు దిగగానే వైమానికుడు నెలయుటకులో కాలుబారి పడినందున మోకాలు బెరికినది. విమానములోనున్న యిద్దరికి శరీరముకడకడ కాలినది. విమానమంతయునుండి పోవుచున్నట్లు మాకగపడి మాకేమియు లేన్ను తెలియక దిగి పోలేమని ఆవైమానికుడు చెప్పెను.

పూనాలో బొంబాయి రాష్ట్రీయ సభ.

బొంబాయి, జూన్ 28:—10 గే వ బొంబాయి రాష్ట్రీయ సభను జూలై నెల 10 వ తేదీన పూనాలో జరపుటకు ప్రయత్నములు వివిధముల చురుకుగ జరుగుచున్నవి. ఆహ్వాన సంఘమువారికన్న జిల్లావారును ప్రోత్సాహమును కలిగించు లేఖలను వ్రాసిరి. పూనాసంఘమువారికి తోడ్పడుట కిద సంఘము లేర్పవలసి బదుచున్నది.

విషవాయువుల నుకయోగించుట.

లండను జూన్ 28:—విషవాయువుల నుకయోగించుట వచ్చునని సుమర్శించు కొలొనుగెకెట్ అనుప్రిక వ్రాసెను. హేగులో జరిగిన పరిష్కారముమొక్క నము అనవసరముగ జనప్రము కలిగించుకుండుటచే వాయువులకు వదులుటవలన హాక్టర్లూ ఇతర శత్రువులనుచేరవు. కావున వీరివలన తప్ప గొట్టి వరదవచ్చునట్లు చేసి ప్రజలను కాంతమగు విధానము జర్మనుదేశము. జూచియోర్వకకి శత్రువు కిట్లకుచ

దేశీయము

బొంబాయి 28:— సుబ్బివిజయలూ. కాగ 28:— వివిధముల కేక కచ్చుకు.

సరుదు సంక్షోభము.

(శ్రీయుత మృగిపూడి వేంకటేశ్వరయ్య)

ప్రతిసంవత్సరమున మృగిపూడి మాజిల్లాలో మంచి వాతావరణము కనిపించింది. ఈ సంవత్సరము చిట్టచుట్టలను చుట్టూ ఉండినది. అందువల్ల ప్రజలు గోలపోయారు. గోదావరి కూడ రాకపోవుటచే రయితులంతా కలసిపోయారు. ఈయెడ అసాధ్యమైన దొంగదొంగలు పంటలు పండేవేమోనని భయపడి వారు. ఆకుమన్న నీరందక యెండిపోవునని భయపడి మనము కొన్నట్లు జరుగునా? వారంతా ప్రాణపోషణ యొక్క రెగురుగా. అది తేదీని కొంచెము సుబ్బుకట్టి మామూలుగా కొన్ని జల్లులు పడింది. కాని భూమి పట్ల బడలేదు. ప్రజలకు తనివెత్తలేదు. నీల వానశేరు. గయితులకు తృప్తికరలేదు. ఒక గొప్ప గొప్ప కురుకుడువా? అది అదలు తపస్సు చేసి వారు. వాడవా? పలకరించినారు. అటుగా ఏమి చెప్పారు. మనవాడు గొప్పదొంగు కట్టికొని. చూచుచుండగా ధారాపాతముగా నుండుకొని కడవపోతగా నాలుగుంటలు మీధానగా కట్టించినది. మహాన్నము కురిపినది. ఒక్కచెట్టున ఆకుకుండ పరిమల్లల వానకరిపినది. కీర్తనలన్ని ప్రవాహములయినవి. చెవులన్నీ నిండిపోయినవి. పొయిలన్నీ యొక్కవైనవి. అందఱు ఆదర్శపడిరి. అనందము నొందిరి. ఇక వానవాలు దేవుడాయని యభివందించుచుండిరి. కెదలెదలయును మేరకేద రయితులు ఎవరిమట్టుకు వారు కంటకకన్నములు తీసికొని మరవాడే వారుతీయించి ఊకుపు లాగి యింక నలెనని కూలీలకు బజానాతిచ్చి కడుగుకొని వాడొకరితో నున్నాడు. ఏమి లాభము. అందరికిని ఆకాభం గముగా ఆ బ్రతిమలం కెల్లవారలు బోసిన గొప్ప వాన కురిపినది. పంట కురిపినంత వాన రాత్రి కురిపినది. కెల్లవారు నెట్లకొట్టి పూజించిరి. గయితులు ముట్టెన కనుకడకుండ చీకగా ముగిసిపోయి అంతా జలమయమై మహా సరస్సు కలె నుండెను.

మా కృష్ణ జిల్లాలో పాడికొండల దగ్గరనో మరి యొక్కడనో కాని పుట్టి మంకటింకరగా నుండి చాల మట్టుకు కెట్టి నీరుంతా వ్యాపించిన యెట్టకాలవయను మురుగు కాలువ యొక్కటన్నది. కెట్టి నీరును కురిపిన గొప్పన్న పెల్ల పామనయ్యగా ఆ కాలువలోనికి చేరుటచే సంవత్సరమునకు నాలుగైదువారులు ఆ కాలువ పొంగి పొరలి కనపారు చుండును. ఈ యెట్టకాలవకును తలుపు ధీమరము తాలూకా లలో ప్రవహించు వెయ్యేరు అను ఎన ముద్రు మురుగుకాల్గునును ఉండికాల్గునును తలుపుతాలూకా లోని వెంకయ్య కాలువకును కట్టికట్టనద్ద భూములుండుటచే ఎట్టకాలవలో నాల్గిపోయిన నీరెల్ల ఆ కాలువలకుండా ప్రవహించుచుండుటయు కెట్టి నీరును కర్నములు కురిపినప్పుడే మా తాలూకాలోనూడ గొప్పన్నములు కురియుట తీసికొని యెడల చేసినాని మరుగునీరు కాలువలోనుండి పోవుటకు నీలులేక యొక్కడిదక్కడ కర్నముండినారు. సప్తములు గడ్డివాములు మొదలగు పొలములలోని కన్నుపులెల్ల కల్లిపోవు టయు కాలువలోని నీరొకప్పుడెక్కువై కల్లుకొని గండ్లుపడి ఊళ్ళమీదికి కీళ్ళవచ్చి గండ్లుమురుగుటయు కొన్ని కూలు ముండుటయు తరువాత సంభవించుచున్నది.

మొన్నటి రుగురు దేశమునుగురుచే యొక్కడి సరు దుడ ఎర్రకాలువ నడకకూడవచ్చి రెండును వియ్యసంజనని రెండును ముట్టలలో యేటికట్టుకు కాలువట్టుకు చిన్న చిన్న గండ్లుపడినవి. ఊళ్ళలోని ప్రజలెల్ల రాత్రింకగల్గు గల్లుతెగ కుండుగను మొరకొట్టినప్పుడు పుట్టుకొట్టుకొట్టుకుండగను పొట్టకుండి కూడ కనపరచి కాలుగట్టను కాలు గు. ఇప్పుటికే మాంకలెల్ల తూపునూడెములు చాల గిపోయినవి. ఇట్లు ముగిసిపోవుచున్న వారు పామనా తాముతలవారునుటకుగానియం వాలిచాటుపడుచున్నాడు. కొందర మేక తో చెవుట్టుకు ఊరిలో నెక్కి అము గడపుచున్నాడు. చూచుచు వానకల్లులు రావారా! అనిరు ము.

కనిపించుటచేతనవాములలోనికి మొదలగు పాములు ఒకేమ డ్డికేయు ఉన్న దెను గు వారు లేకయు చేయించి మా

విద్యార్థుల తరఫున మహాజరు.

విశ్వోదయా హాలులోని బహిరంగసభ.

నిన్నటి సాయంత్రము 7 1/2 గంటలకు దాక్షిణ్య సర్. ఎస్. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారియధిపత్యమున స్కూలువైపు, ఇంటర్మీడియేటు పరీక్షలందు భంగపడిన విద్యార్థుల పక్షమున విశ్వోదయా హాలులో బహిరంగసభ కావించబడెను. హాలు లోను, మిద్దెయందర, సంకలన విద్యార్థులు తోటలుగా మూ గిరి. అడుగుకెట్టుటకెను కలము తేవండెను. అగ్రాస వాధి పతి సభ ను ప క్రమించుచు తనకు విద్యార్థుల యెడ గలగు నభిమానమే కమ్ము నచ్చటకు ప్రోత్సాహపాతె ననియు, దేశభివృద్ధికరము లగు సంస్కరణము లన్నిటికీ, విద్యార్థులపై ఆయువుగల్గు అయు, ఈ ప్రాంతభ్యుము దొర తనము వారికిగూడ తెలిసింది కావుననే సర్. నీ కేంకనా యయను హైదర్ వైపున గాల్గొనిగ కర్నూనిగ నెన్నుకొని రనియు జెప్పెను. ఈ ప్రాంతభ్యుము కాగ్యరూపముగా గవన కలయుననిన, రెండుసంస్కరణములు ఈ భ్యుముగ వారించి కలసియున్నవి. ఇందు మొదటిది సత్యవయక దామలలో వారి వాగ్విశ్వాసముగా మిగిలుపాట్లు విద్యార్థుల విద్యార్థులకు కుసుకొనించుచుండుట యు; రెండవది, నెనేటు సభ్యుల దాకిని పరీక్షకులు పోషించిన విద్యార్థుల కాగితముల తిరిగిరీతిలించు మాట్లాడుదలయుననియు ఈ రెంటివన విద్యార్థులకు న్యాయమున, విద్యకు న్యాయమున గలుగుననియు జెప్పెను.

తరువాత, టి. రంగాచార్యులుగారు ఈ కిరితీర్మాన మున నవపాదించిరి:—“స్కూలువైపు, ఇంటర్మీడియేటు పరీక్షలందు జయము నందిన విద్యార్థుల సంఖ్య యెట్లెప్పుడుంభాగ్యముగుటచే మిక్కిలి విషాదకరమే గాక మనర బధాని యందలి విద్యార్థికికి ఈ కర్నూ జయ మెంత మాత్రము తగియుండలేదు. ఇది విద్యార్థులకును విశ్వోదయా లయమునకును గూడ నుర్రాధికారణ మగుచున్నది. మతియు ను ప్రస్తుతపు విద్యార్థులకు న్యాయముగుటయే గాక, దేశము నందు విద్యార్థివృద్ధికి భంగకారణ మగుచున్నది ఈ కథ వారి అభిప్రాయము.” ఈ తీర్మానము ను ప పాదించుటలో, దాము భంగ పాటు ననుభవించి కలసిక తండ్రిలలో నొక్కడనియు, గావున తమకు గలిగిన వాగ్భంగమును నష్టమును కథనాగ్రహించుకొనిన కాని, కేర నికరింప నలవికాదనియు, తమకు జరుగ నీవిషయమున నుండెడి స్వభావమును బూర్తిక నెత్తిరానమునందు నంతటికము గా కర్నూకరింపలేదనియు, నీ విషయమున నింతయన్యాయ ము జరిగిండునకు గారణభూతులైనవై ను అన్యాయమునకర్నూ కర్నూ వ్యాయమున ముట్టె కర్నూమున్నదిని ముచించినారు.

అటు తరువాత గిరీవాణ్ణోగారు ఈ సంవత్సరము యొక్క పరీక్షల పర్యవసానము లింతటికీతపు సవకర్నూముల వానితో నెంతమాత్రము సంబంధములేదనియు అగ్రాస్కూలు విద్యార్థులయిది సుంకింకెనో లేక యుపాధ్యాయు లి సంచ త్తరమున బ్రత్యేకముగ దను బోధనావస్తువు మరచిపో యను సంకేతములతో గారణము కలుగుచున్నచుయు, అయిన నిట్టి యసందర్భపు సంతయులేవియు నమృతములే కన్నదనియు కర్నూ దాగిల యము వారిని నిందింప తమకు నెంతమాత్రము నిష్టము లేకున్ను ను వారి పద్ధతులం దెచ్చుటనో కొంతసేప ముండకపోయినవో, ఇతి కర్నూన కారణములగు సంఖ్యలు భంగపడియుండనియు జెప్పెరి

అటు తరువాత, నెత్తిరానమును బలపరచుచు, జె. సి. రోజాగారు సర్వకలాలాధికారులుకావున, స్కూల్లో నపాధ్యాయులు పక్షపాటి క్రేసుకు, విద్యార్థులు మాపునట్టి క్రేస్తను పక్షగ్రహింపకపరచి, విద్యార్థులపరీక్షలకు బంపకనున్న నెన్నెన్నియోగడపోతలతోనీ, కానుకానుక, పరీక్షపరీక్షకు విద్యార్థుల జ్ఞానమును పరీక్షించిన గాని నుట్టుకుదకు విశ్వోదయా లయ పరీక్షకు బంపరనియు, అయినను దప్పక నెన్నెరను పా లురు ఒకరిద్దరుగాక యొక నుంపుగా నోడిపోవుట వింతగా నున్నదనియు, ఈ భంగపడిన వారిని విచ్చూడు క్రింది క్లాసులో నుండి నీనియు క్లాసులోనికి కచ్చినవారిని, వీరి కందని కేమి

పాపము వారికి మిక్కిలి తోచనీకుముగా నున్నది. ఇంత కను ఆపల్లవి కల్గినావారి కటాక్షించలేదుగాని అవిదకుడ చల్లని మాపుమాచిన యెడల యాపాటి క్షీ గాచుములన్నీ గంగా ప్రవేశము కావలసినదే! ఎర్రకాలువ యాకళకొంచెము కలవ పాటుగానన్న దనుచున్న ఈ కేంద యొక్కజోగడ గు టచే కాబోలును దైవానుగ్రహమున

చేయవలసియున్నదనియు, కట్టి కమ్ము లెంతయు : మనకు లగటు కీళ్ళమును గావున సభివారిని నెత్తిరానము ను రించుటకు గోరిరి.

వీరి తరువాత నీ కరణాకరమీననుగారును, ఎస్. స మూర్తి, బి. ఏ. బి. ఎల్ గారును తమతమ యసంతుష్టిని తెలి బరచుచు నై తీర్మానమును బలపరచిరి. సభ వారందరు నొక్కచోటిగా నుగిసిరించిరి.

అటుతరువాత మైలాపూరు హైస్కూలు హెడ్డ మాపుకు సంపాదకేశవయ్యగారు నీక్రింది తీర్మానముల నవపాదించిరి:—“ఇంటర్మీడియేటు పరీక్షలో భంగపడిన విద్యార్థుల బాధితాను మతియొక మారు తనిఖీచేసి మరరాజ ధాని యందలి విద్యార్థులకు సమంజసముగా నుండు ట్లు మరి కొందరి విద్యార్థులకు జయము నిచ్చు ప్రయత్నము లావరించుటకు విశ్వోదయా లయము వారిని స్కూలు వైపు విద్యార్థుల విషయము సర్వకలాలాధి కారులకు నొసంగిన నుత్తేవుల కద్దుచేయుటకు బోధనాగారిని నీ కథనాగ గోరు చున్నాడు”

సాధారణము విశ్వోదయా లయమువారినుభ్యోదేశము మరరాజధానియందలి విద్యార్థులముల హెచ్చించుట అయినను, వారియుపరీక్ష పర్యవసానము లాయుదేశ్యల నె తమతమ ను వారణలొనికి దెచ్చుచుండ లేరనియు, స్కూలువైపు విద్యార్థులకు బహిరంగ పరీక్షల వచ్చి మాస్కూలనే గాక యేమేమో పరిపరిధియల లెక్కించి అసలుమాస్కూల తగ్గించు చున్నా రనియు, ఈ బోధ్యుల భ్యుల వు హైస్కూలులో బోధకాన భిం ముట్టు కనపించదనియు ఈ బోధ్యులొనికి నిరుత్తర హెడ్డుమాస్కూల నెను దీక్షికోసిన నీయన్యాయము లిక్కుము దయునను తప్పునియు జెప్పెరి.

మదకల్లెనుండికచ్చిన త్రిలోకేశ్వరుగారును, తెనాలి నుండి కచ్చిన సు బ్రహ్మణ్యయ్యగారును, విద్యార్థులపక్షమున కామతుగారును, నెత్తిరానములను బలపరచుచు మాటలాడిరి. మిగిలు నెపాంటుగానను భావరిచియును మిక్కిలి గభీరము నగుకట్టివోపావ్యాసమున నెత్తిరానమును బలపరచిరి. కథ వారును నొక్కచోటిగా తీర్మానము నుగిసిరించిరి. అగ్రాస వాధిపతిగాకీ వారెపుమొగిన క్రేస్త కథనాగ్రాపున (వి) కదముల ర్పించు తీర్మానమును ఎ. పాపాసాధివారు ఉపపాదించ వి. సి. శేషచారిగారు బలపరచిరి. సభముగయు వరకు 8 గంటలయినది.

THE GALLANT CANADIANS. Thrilling Stories from France.

LONDON, June 28. Reuter's special correspondent with the Headquarters in France, describing the work of the Canadians, says:— Among the points captured was an orchard in the Festubert region. Attacking at twilight, the men, mostly from Vancouver, immediately met a heavy rifle and machine-gun fire, from three different directions. In spite of gaps they advanced without wavering, till they came to deep creek, full of mud and water, with a thick hedge with only two openings on the other side. The men, cheering, waded through the creek, up to the armpits, and reached the hedge, and then paused, and Captain Morrison shouted:—“Lads, we must get through,” and was about to lead the way, when Private Appleton stopped him, saying:—“Excuse me, Sir, but bomb-throwers should go first.” So saying, Appleton darted through the gap in the hedge, which was so narrow that each man had to follow separately. When the thinned line resumed the advance, the Germans bolted to their second trench.

Machine-Gunners at Givenchy. In the subsequent fighting at Givenchy, on the 15th instant, an Officer and a Private were working a machine-gun in a captured trench when the tripod slipped from the parapet. The Private, protecting his shoulder with a blanket, supported one of the feet of the tripod on his back, the two other feet resting on the trench wall, and in this position over 1,000 rounds were fired. The Officer was killed, and the Private dismounted the gun from the tripod and brought it back to the lines when the trench was abandoned.

German Reply to American Note. Likely to be Favourable.

LONDON, June 28. WASHINGTON.—Advices received by the State Department from Berlin indicate that Germany will reply favourably to the American note.

The Use of Poisonous Gases. "Extraordinarily Mild Form of War."

The "Cologne Gazette's" Defence. LONDON, June 27. The "Cologne Gazette," in a long official defence of the employment of poisonous gases, says:—“The basic idea of The Hague Agreement is the prevention of unnecessary killing. Consequently the use of smoke and moving